

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1996

Vyhlásené: 14.06.1996 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.2005 do: 31.10.2005

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

164

ZÁKON

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

zo 17. mája 1996

**o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom
podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov**

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

PRVÁ ČASŤ

ÚVODNÉ USTANOVENIA

§ 1

Účel zákona

Tento zákon upravuje podmienky výstavby dráh a stavieb na dráhach, podmienky na prevádzkovanie dráh a prevádzkovanie dopravy na dráhach a práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb s tým spojené, ako aj výkon štátnej správy a štátneho dozoru vo veciach dráh.

§ 2

Základné pojmy

(1) Dráha je dopravná cesta určená na pohyb dráhových vozidiel vrátane pevných zariadení potrebných na zabezpečenie pohybu dráhových vozidiel a bezpečnosti a plynulosti dopravy na dráhe.

(2) Súčasťou dráhy sú všetky zariadenia, stavby a objekty, ktoré sú potrebné na zabezpečenie pohybu dráhových vozidiel, na zabezpečenie a ochranu dráhy a na zabezpečenie bezpečnosti a plynulosti dopravy na dráhe.

(3) Dráhy podľa tohto zákona nie sú banské, prenosné, priemyselné dráhy a lanové vleky.

(4) Prevádzkovaním dráhy sa rozumie činnosti, ktorými sa zabezpečuje a obsluhuje dráha a organizuje doprava na dráhe.

(5) Prevádzkovaním dopravy na dráhe sa rozumie činnosti, ktorých predmetom je preprava osôb, zvierat a vecí.

(6) Kombinovanou dopravou sa rozumie preprava tovaru na jeden prepravný doklad v jednej nákladovej jednotke z miesta nakládky do miesta vykládky prepravovaného najmenej dvoma druhmi dopravy.

(7) Nákladovou jednotkou sa rozumie nákladné vozidlo, prívos, náves s ťahačom alebo bez ťahača, vymeniteľná nadstavba, kontajner najmenej 6 058 mm dlhý a podvojný náves.

(8) Verejným záujmom vo verejnej osobnej doprave na dráhe je záujem na zabezpečení základných prepravných potrieb.

DRUHÁ ČASŤ DRÁHY

§ 3 Členenie dráh

(1) Dráhy sa podľa technických podmienok členia na železničné, električkové, trolejbusové, lanové a špeciálne dráhy.

(2) Špeciálne dráhy slúžia na zabezpečenie dopravných potrieb obce.

(3) Ministerstvo dopravy, pošt a telekomunikácií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom stavebné a technické podmienky jednotlivých druhov dráh a ich súčasti.

§ 4 Kategoríe železničných dráh

(1) Železničné dráhy sa z hľadiska účelu a významu členia na

- a) celoštátne dráhy, ktoré slúžia celoštátnej verejnej železničnej doprave a medzinárodnej doprave,
- b) regionálne dráhy, ktoré majú miestny význam, slúžia verejnej železničnej doprave a sú zaústené do celoštátnej alebo do inej regionálnej dráhy,
- c) vlečky, ktoré slúžia vlastným prepravným potrebám prevádzkovateľa alebo iného subjektu na základe zmluvy a sú zaústené do celoštátnej dráhy, regionálnej dráhy alebo do inej vlečky.

(2) O zaradení železničnej dráhy do príslušnej kategórie dráhy a o zmenách tohto zaradenia rozhoduje príslušný dráhový správny úrad po dohode s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky s výnimkou ustanovenia § 70.

§ 5 Obvod dráhy

(1) Obvod dráhy je územie vymedzené územným rozhodnutím¹⁾ na umiestnenie stavby dráhy.

(2) Obvod dráhy vzniká vydaním územného rozhodnutia a zaniká zrušením územného rozhodnutia alebo rozhodnutím o zrušení dráhy.

(3) Celoštátne dráhy a regionálne dráhy majú obvod dráhy vymedzený zvislými plochami vedenými hranicami pozemkov, ktoré sú určené na umiestnenie dráhy, zabezpečenie dráhy a jej údržbu, najmenej však 2 m od vonkajšieho okraja stavby dráhy.

(4) Ostatné dráhy majú obvod dráhy vymedzený zvislými plochami vedenými 3 m od osi krajnej koľaje, krajného nosného alebo dopravného lana, krajného vodiča trakčného vedenia alebo hranicami pozemku určeného na umiestnenie dráhy, zabezpečenie dráhy a jej údržbu, najmenej však 1,5 m od vonkajšieho okraja stavby dráhy, ak dopravná cesta nevedie po pozemnej komunikácii.

§ 6**Stavba dráhy a stavba na dráhe**

(1) Stavba dráhy je stavba dopravnej cesty a stavba, ktorá rozširuje, dopĺňa, mení alebo zabezpečuje dráhu a jej súčasti bez ohľadu na to, či je, alebo nie je v obvode dráhy.

(2) Stavba na dráhe sú všetky stavby v obvode dráhy, ktoré nie sú stavbou dráhy, bez ohľadu na účel, na ktorý slúžia.

(3) Stavba dráhy a stavba na dráhe musia spĺňať osobitné podmienky a požiadavky bezpečnosti prevádzky dráhy a dopravy na dráhe. Súčasťou týchto podmienok sú aj podmienky na prístup zdravotne postihnutých osôb.

(4) Ak je to potrebné na účely stavby dráhy, ako aj na výkon činností v obvode dráhy a v ochrannom pásme dráhy (§ 5 a 7), možno vo verejnom záujme v nevyhnutnej miere vyvlastniť za náhradu potrebné nehnuteľnosti alebo práva k nim, ak ich nemožno získať dohodou. Na vyvlastňovacie konanie sa vzťahujú osobitné predpisy.¹⁾

(5) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o osobitných podmienkach a požiadavkách bezpečnosti prevádzky dráhy a dopravy na dráhe.

§ 7**Ochranné pásmo dráhy**

(1) Ochranné pásmo dráhy je priestor po oboch stranách dráhy, ktorého hranice sú vymedzené zvislou plochou a ktorý slúži na ochranu dráhy a na ochranu prevádzky na dráhe.

(2) Ochranné pásmo dráhy je

- a) pri celoštátnej dráhe a pri regionálnej dráhe 60 m od osi krajnej koľaje, najmenej však 30 m od hranice obvodu dráhy,
- b) pri celoštátnej dráhe vystavanej pre rýchlosť väčšiu ako 200 km/h 100 m od osi krajnej koľaje, najmenej však 50 m od hranice obvodu dráhy,
- c) pri vlečke 30 m od osi krajnej koľaje,
- d) pri špeciálnej dráhe 30 m od hranice obvodu dráhy, pri tuneloch špeciálnej dráhy 35 m od osi krajnej koľaje, pri ostatných podpovrchových objektoch špeciálnej dráhy 35 m od vonkajšieho obrysu objektu,
- e) pri lanovej dráhe 10 m od nosného lana, dopravného lana alebo od osi krajnej koľaje,
- f) pri električkovej a trolejbusovej dráhe 30 m od osi krajnej koľaje alebo od krajného trolejového drôtu.

(3) Ochranné pásmo dráhy sa nezriaďuje pre dráhu vedenú po pozemnej komunikácii a pre vlečku v uzavretom priestore prevádzkarne alebo v obvode prístavu.

§ 8**Činnosti v ochrannom pásme dráhy**

(1) V ochrannom pásme dráhy možno zriaďovať stavby, zriaďovať vedenia, vykonávať banskú činnosť, činnosť vykonávanú banským spôsobom a iné zemné práce len so súhlasom príslušného dráhového správneho úradu a podľa podmienok ním určených.

(2) V ochrannom pásme dráhy možno umiestňovať svetelné zdroje a farebné plochy zameniteľné s návestnými znakmi, ako aj skladovať nebezpečné odpady, výbušniny a nebezpečné látky len so súhlasom príslušného dráhového správneho úradu a podľa podmienok ním určených.

(3) Vlastník (správca, užívateľ) nehnuteľností a vedení v ochrannom pásme dráhy je povinný na vlastné náklady udržiavať tieto nehnuteľnosti a vedenia v takom stave a užívať ich takým spôsobom, aby dráhu a dopravu na dráhe neohrozoval a neobmedzoval.

(4) V záujme bezpečnosti dráhy a dopravy na dráhe je vlastník (správca, užívateľ) nehnuteľnosti povinný v ochrannom pásme dráhy odstrániť stromy, kry, iné porasty alebo upraviť, prípadne odstrániť iné prekážky, ktoré by mohli ohroziť bezpečné a plynulé prevádzkovanie dráhy a dopravy na dráhe. Nedoťknuté zostávajú osobitné predpisy.²⁾

(5) Príslušný dráhový správny úrad môže nariadiť vlastníčkovi nehnuteľnosti v ochrannom pásme dráhy vykonať na vlastné náklady opatrenia na odstránenie závad, ktoré narušujú bezpečnosť dráhy a dopravu na dráhe alebo obmedzujú dopravu na dráhe.

(6) V prípade nebezpečenstva z omeškania môže prevádzkovateľ dráhy vykonať na náklady vlastníka (správca, užívateľa) nehnuteľnosti úpravu alebo odstrániť prekážky, okliesniť alebo odstrániť stromy, kry alebo iné porasty sám. Tým nie je dotknuté právo vlastníka (správca, užívateľa) na náhradu škody podľa všeobecných predpisov o náhrade škody.³⁾

(7) Prevádzkovateľ dráhy a prevádzkovateľ dopravy na dráhe (ďalej len „dopravca“) sú oprávnení vstupovať v ochrannom pásme dráhy s vedomím vlastníka (správca, užívateľa) na cudzie nehnuteľnosti na účely opráv, údržby a prevádzkovania dráhy. V prípade odstraňovania následkov nehôd alebo poškodenia dráhy a na účely odstraňovania iných prekážok obmedzujúcich prevádzku dráhy prevádzkovateľ dráhy a dopravca sú aj bez predchádzajúceho upozornenia vlastníka oprávnení vstupovať v ochrannom pásme dráhy na tieto nehnuteľnosti na nevyhnutne potrebný čas. Pritom sú povinní dbať na to, aby užívanie týchto nehnuteľností bolo rušené čo najmenej a aby vstupom a činnosťami nevznikli škody, ktorým možno zabrániť. Tým nie je dotknuté právo vlastníka (správca, užívateľa) nehnuteľnosti na náhradu škody podľa všeobecných predpisov o náhrade škody.³⁾

§ 9

Zdroj ohrozenia dráhy

Príslušný dráhový správny úrad je oprávnený zisťovať zdroje ohrozovania, poškodzovania alebo rušenia prevádzkovania dráhy, dopravy na dráhe, dráhových telekomunikačných a zabezpečovacích zariadení a vedení a pri zistení zdroja ohrozenia dráhy je oprávnený nariadiť prevádzkovateľovi alebo majiteľovi zdroja ohrozenia jeho odstránenie. Ak prevádzkovateľ alebo majiteľ zdroja ohrozenia dráhy nevyhoví tomuto nariadeniu, príslušný dráhový správny úrad rozhodne o odstránení zdroja ohrozenia dráhy na jeho náklady. Odvolanie proti tomuto rozhodnutiu nemá odkladný účinok.

§ 10

Styk dráh

Vzájomným stykom dráh sa rozumie ich zaústovanie, súbeh a križovanie. Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom technické podmienky na styk dráh.

§ 11**Križovanie dráh a pozemných komunikácií**

(1) Križovanie dráh s pozemnými komunikáciami zriaďuje, rozširuje a zabezpečuje ten, v koho záujme k tomu dochádza.

(2) Križovanie železničnej dráhy s pozemnou komunikáciou sa zriaďuje mimo úrovne koľají. Výnimky z križovania na úrovni koľají možno povoliť⁴⁾ len so súhlasom príslušného dráhového správneho úradu.

(3) Križovanie železničnej dráhy s pozemnou komunikáciou na úrovni koľají musí byť označené a podľa potreby zabezpečené. Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom spôsob označenia a zabezpečenia križovania železničnej dráhy s pozemnou komunikáciou na úrovni koľají.

(4) Pri križovaní železničnej dráhy s pozemnou komunikáciou na úrovni koľají má prevádzka dráhy prednosť pred prevádzkou na pozemných komunikáciách.

(5) Ak električková a trolejbusová dráha používa pozemnú komunikáciu, styk dráhy s pozemnou komunikáciou na úrovni koľají sa neoznačuje ani nezabezpečuje.

(6) Ak električková a trolejbusová dráha používa pozemnú komunikáciu spoločne s cestnými vozidlami, vzťahujú sa na ich prevádzku aj pravidlá premávky na pozemných komunikáciách podľa osobitných predpisov.⁵⁾

§ 12**Stavebné a kolaudačné konanie**

(1) Špeciálnym stavebným úradom⁶⁾ pre stavby dráh a stavby na dráhe je príslušný dráhový správny úrad.

(2) O povolení stavby, ktorá neslúži na účely dráhy a nachádza sa sčasti v obvode dráhy, rozhoduje v stavebnom konaní⁷⁾ stavebný úrad so súhlasom a za podmienok určených príslušným dráhovým správnym úradom. V sporných prípadoch o tom, či stavba slúži na účely dráhy, rozhoduje príslušný dráhový správny úrad po vyjadrení stavebného úradu.

(3) Pred vydaním kolaudačného rozhodnutia⁸⁾ sa spôsobilosť stavby dráhy na uvedenie do prevádzky overí technicko-bezpečnostnou skúškou, prípadne aj skúšobnou prevádzkou. Technicko-bezpečnostná skúška sa vykoná na náklady stavebníka.

(4) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom rozsah a podmienky technicko-bezpečnostnej skúšky a skúšobnej prevádzky stavby dráhy.

§ 13**Zrušenie dopravnej cesty**

Dopravnú cestu určenú na pohyb dráhového vozidla možno zrušiť len na návrh vlastníka dráhy. O zrušení dopravnej cesty rozhoduje príslušný dráhový správny úrad.

TRETIA ČASŤ

PREVÁDZKOVANIE DRÁHY

§ 14

Pravidlá prevádzkovania dráhy

(1) Prevádzkovanie dráhy sa musí uskutočňovať tak, aby sa zabezpečila ochrana života a zdravia osôb, ochrana majetku a životného prostredia a bezpečnosť a plynulosť dopravy na dráhe.

(2) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom pravidlá prevádzkovania dráhy, ktoré určia spôsob a podmienky na zabezpečenie dráhy, obsluhu dráhy a organizovanie dopravy na dráhe.

§ 15

Obmedzenie prevádzkovania dráhy

(1) Ak dráha alebo jej časť nie je prevádzkyschopná v dôsledku živelnej udalosti, nehody alebo mimoriadnej udalosti, prevádzkovateľ dráhy je oprávnený obmedziť prevádzkovanie dráhy alebo jej časti na čas nevyhnutne potrebný na odstránenie prekážok spôsobujúcich, že dráha nie je prevádzkyschopná.

(2) Prevádzkovateľ dráhy je oprávnený obmedziť prevádzkovanie dráhy alebo jej časti na nevyhnutne potrebný čas aj z dôvodu vykonávania údržby dráhy alebo úpravy dráhy.

(3) Prevádzkovateľ celoštátnej dráhy a regionálnej dráhy je oprávnený obmedziť prevádzkovanie dráhy z dôvodov zastavenia prevádzkovania dopravy na dráhe alebo jej časti na základe rozhodnutia orgánu štátnej správy podľa § 26 ods. 2. Prevádzkovateľ je aj v tomto prípade povinný zabezpečiť pravidelné prehliadky a kontrolu určených technických parametrov súčastí dráhy podľa pravidiel prevádzkovania dráhy.

Povinnosti vlastníka dráhy

§ 16

(1) Vlastník dráhy je povinný udržiavať dráhu tak, aby bola prevádzkyschopná a aby bol umožnený styk s inými dráhami.

(2) Vlastník celoštátnej dráhy alebo regionálnej dráhy je povinný starať sa o rozvoj a modernizáciu dráhy v rozsahu nevyhnutnom na zabezpečenie dopravných potrieb.

(3) Ak vlastník celoštátnej alebo regionálnej dráhy nemôže zabezpečiť prevádzkyschopnosť dráhy, je povinný dráhu prednostne ponúknuť štátu na jej odkúpenie. Štát zastupuje ministerstvo. Ak ministerstvo odmietne odkúpiť dráhu, vlastník môže dráhu predať inej právnickej osobe alebo fyzickej osobe. Odmietnutie sa musí vykonať v písomnej forme.

§ 17

(1) Vlastník dráhy je povinný zabezpečiť prevádzkovanie dráhy. V prípade, že vlastník celoštátnej dráhy nie je súčasne jej prevádzkovateľom, je povinný umožniť prevádzkovanie celoštátnej dráhy inej oprávnenej právnickej osobe alebo fyzickej osobe.

(2) Ak vlastník dráhy nemôže zabezpečiť prevádzkovanie dráhy, je povinný ponúknuť dráhu na zabezpečenie jej prevádzkovania

- a) štátu zastúpenému ministerstvom, ak ide o celoštátnu dráhu, alebo jednotke územnej samosprávy, ak ide o regionálnu dráhu,
- b) obci alebo obciam, v ktorých územnom obvode sa dráha nachádza, ak ide o električkovú, trolejbusovú, špeciálnu alebo lanovú dráhu.

(3) Ak subjekty uvedené v odseku 2 odmietnu prevádzkovanie dráhy, vlastník je oprávnený ponúknuť dráhu na prevádzkovanie inej oprávnenej právnickej osobe alebo fyzickej osobe. Odmietnutie sa musí vykonať v písomnej forme.

Povinnosti prevádzkovateľa dráhy

§ 18

(1) Prevádzkovateľ dráhy je povinný

- a) prevádzkovať dráhu podľa povolenia na prevádzkovanie dráhy a pravidiel prevádzkovania dráhy,
- b) zabezpečiť, aby dráhu prevádzkovali osoby, ktoré spĺňajú predpísanú odbornú, zdravotnú, zmyslovú a psychologickú spôsobilosť,
- c) vystrojiť a označiť zamestnancov, ktorí sú oprávnení dávať cestujúcim, odosielateľom a príjemcom v obvode dráhy pokyny na zachovanie bezpečnosti a plynulosti dopravy,
- d) označiť priestory v obvode dráhy, ktoré nie sú prístupné verejnosti.

(2) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o vystrojení a označení zamestnancov podľa odseku 1 písm. c).

§ 19

(1) Prevádzkovateľ dráhy pri verejnej osobnej doprave na dráhe je okrem povinností uvedených v § 18 povinný

- a) viditeľne označiť názvom stanice (zastávky), ktoré prevádzkuje, pričom prevádzkovateľ celoštátnej a regionálnej dráhy je viazaný rozhodnutím príslušného dráhového správneho úradu o názve stanice (zastávky); zmena názvu stanice (zastávky) sa vykoná na náklady toho, v koho záujme ku zmene názvu dochádza,
- b) zabezpečiť informácie na orientáciu cestujúcich v staniaciach (zastávkach) a informovanosť cestujúcich o poskytovaných prepravných službách a cenách za poskytované služby podľa osobitného predpisu,⁹⁾
- c) zverejniť cestovné poriadky a ich zmeny spôsobom obvyklým pri jednotlivých druhoch dráh,
- d) vytvárať podmienky na prepravu zdravotne postihnutých osôb a cestujúcich s detským kočíkom,
- e) zabezpečiť, aby fajčenie bolo umožnené iba v priestoroch na to určených.

(2) Návrh na rozhodnutie o názve stanice (zastávky) podľa odseku 1 písm. a) predkladá prevádzkovateľ dráhy príslušnému dráhovému správne úradu. Prevádzkovateľ dráhy je pri návrhu názvu stanice (zastávky) viazaný názvom obce.¹⁰⁾ V odôvodnených prípadoch na rozlíšenie názvu niekoľkých staníc v jednej obci, prípadne jej časti možno názov stanice (zastávky) rozšíriť.

(3) Prevádzkovateľ celoštátnej dráhy alebo regionálnej dráhy je povinný

- a) finančne zabezpečiť riadne prevádzkovanie dráhy počas celej doby platnosti povolenia na prevádzkovanie dráhy,

- b) preukázať na výzvu príslušného dráhového správneho úradu finančnú spôsobilosť na prevádzkovanie dráhy (§ 34a),
- c) za každý kalendárny rok, najneskôr do 30. apríla nasledujúceho roka poskytnúť príslušnému dráhovému správnenému úradu doklady preukazujúce trvanie finančnej spôsobilosti na riadne prevádzkovanie dráhy.

§ 20

Prevádzkovateľ celoštátnej a regionálnej dráhy je okrem povinností uvedených v § 18 a 19 povinný

- a) umožniť dopravcovi, ktorý má licenciu a bezpečnostné osvedčenie dopravcu, na základe zmluvy prevádzkovanie dopravy na dráhe za cenu dohodnutú podľa osobitného predpisu;⁹⁾ dopravca a prevádzkovateľ dráhy, na ktorej sa má prevádzkovať doprava, sú pri uzavieraní zmluvy o prevádzkovaní dopravy na dráhe viazaní rozsahom a podmienkami určenými v rozhodnutí o udelení licencie,
- b) poskytnúť za úhradu na nevyhnutne potrebný čas svoju dopravnú cestu inému prevádzkovateľovi na objazdy nezjazdného úseku dopravnej cesty, ak táto nezjazdnosť bola spôsobená živelnou udalosťou alebo nehodou,
- c) určiť a zverejniť v jednotlivých staniaciach rozsah prepravných služieb poskytovaných pri preprave osôb, zvierat a vecí,
- d) vytvárať podmienky na výstavbu manipulačných, skladovacích a prekladacích zariadení kombinovanej dopravy v obvode dráhy, ako aj umožniť manipuláciu s tovarmi a nákladovými jednotkami kombinovanej dopravy,
- e) vytvárať podmienky na zabezpečenie priechodnosti nákladových jednotiek kombinovanej dopravy na vybraných tratiach.
- f) vymedziť každoročne do 31. decembra voľnú kapacitu dopravnej cesty, ktorá je k dispozícii na pridelenie dopravcom, a oznámiť ju príslušnému dráhovému správnenému úradu; prevádzkovateľ dráhy vychádza pri určení kapacity z priepustnosti dopravnej cesty odvodenej z počtu pravidelne prevádzkovaných vlakov.

§ 21

Prevádzkovateľ celoštátnej a regionálnej dráhy je oprávnený zriaďovať a prevádzkovať bez povolenia podľa osobitných predpisov¹¹⁾ dráhové telekomunikačné siete a dráhové telekomunikačné zariadenia pre svoju potrebu.

Cestovný poriadok

§ 22

(1) Cestovný poriadok verejnej osobnej dopravy na dráhe obsahuje súhrn údajov o jazdách pravidelných vlakov prepravujúcich osoby a batožiny. Prevádzkovateľ celoštátnej a regionálnej dráhy vychádza pri vypracovaní cestovného poriadku z požiadaviek dopravcov.

(2) Návrh cestovného poriadku a návrh jeho zmien je prevádzkovateľ dráhy povinný prerokovať pred jeho zverejnením so samosprávnym krajom, ktorého územím dráha prechádza.

§ 23

Doprovca, ktorý má na základe licencie prevádzkovať verejnú osobnú dopravu na električkovej, trolejbusovej, špeciálnej alebo na lanovej dráhe, je povinný predložiť pred začatím prevádzkovania dopravy na dráhe cestovný poriadok na schválenie príslušnému dráhovému správnenému úradu. Príslušným na schválenie cestovného poriadku je dráhový správny úrad, ktorý rozhodol o udelení licencie.

§ 24

(1) Cestovný poriadok celoštátnej dráhy a jeho zmeny nadobúdajú platnosť dňom určeným v dohode európskych železničných správ.

(2) Cestovný poriadok regionálnej dráhy a jeho zmeny nadobúdajú platnosť najskôr 15. deň po jeho zverejnení.

(3) Cestovný poriadok električkovej, trolejbusovej, špeciálnej a lanovej dráhy a jeho zmeny nadobúdajú platnosť najskôr 48 hodín po jeho zverejnení.

(4) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom spôsob vypracovania, obsah a zverejňovanie cestovného poriadku.

§ 24a

Zmluva o výkonoch vo verejnom záujme pri prevádzkovaní dráhy

(1) Zmluvou o výkonoch vo verejnom záujme pri prevádzkovaní dráhy (ďalej len „zmluva o prevádzkovaní dráhy“) sa prevádzkovateľ dráh uvedených v § 4 ods. 1 písm. a) a b) (ďalej len „železnice“) zaväzuje poskytnúť štátu výkony, ktoré železnice prijali vo verejnom záujme a ktoré by vo svojom obchodnom záujme neprijali alebo by ich prijali iba sčasti pre ich ekonomickú nevýhodnosť.

(2) Zmluva o prevádzkovaní dráhy musí mať písomnú formu a musí obsahovať určenie predmetu zmluvy, ceny výkonov, uhrádzanú stratu, lehoty plnenia, podrobnosti o finančných vzťahoch medzi zmluvnými stranami, kontrolu plnenia záväzku, sankcie, dobu platnosti zmluvy a ďalšie náležitosti určené osobitným predpisom.^{11a)}

(3) Zmluvu o prevádzkovaní dráhy uzatvára so železnicami štát. Štát pri uzatváraní zmluvy o prevádzkovaní dráhy zastupuje ministerstvo po dohode s Ministerstvom financií Slovenskej republiky, v prípade zabezpečenia potrieb obrany štátu aj po dohode s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky.

(4) Zo zmluvy o prevádzkovaní dráhy vzniká železniciam záväzok zabezpečovať a obsluhovať dráhy uvedené v § 4 ods. 1 písm. a) a b) a organizovať dopravu na týchto dráhach.

(5) Zo zmluvy o prevádzkovaní dráhy vzniká štátu záväzok uhradiť železniciam preukázateľnú stratu (§ 24b), ktorá im vznikla v dôsledku plnenia zmluvného záväzku.

(6) Zmluva o prevádzkovaní dráhy sa uzatvára po schválení zákona o štátnom rozpočte na príslušný rok najmenej na obdobie jedného roka.

§ 24b

Preukázateľná strata pri prevádzkovaní dráhy

(1) Preukázateľná strata pri prevádzkovaní dráhy je rozdiel medzi ekonomicky oprávnenými nákladmi vynaloženými železnicami na splnenie záväzku zo zmluvy o prevádzkovaní dráhy a príjmami dosiahnutými železnicami z plnenia tohto záväzku.

(2) Preukázateľnú stratu pri prevádzkovaní dráhy, ktorá vznikla plnením záväzku zo zmluvy o prevádzkovaní dráhy, uhradí železniciam ministerstvo.

(3) Finančné prostriedky určené na úhradu preukázateľnej straty nesmú železnice použiť na iný účel ako na plnenie záväzkov vzniknutých v súvislosti s plnením zmluvy o prevádzkovaní dráhy.

(4) Podrobnosti o vymedzení ekonomicky oprávnených nákladov pri prevádzkovaní dráhy ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

ŠTVRTÁ ČASŤ **PREVÁDZKOVANIE DOPRAVY NA DRÁHE**

§ 25

Pravidlá prevádzkovania dopravy na dráhe

(1) Doprava na dráhe sa musí usporiadať tak, aby sa zabezpečila ochrana života a zdravia osôb, ochrana majetku a životného prostredia a aby sa osoby, zvieratá a veci prepravovali podľa pravidiel prevádzkovania dopravy na dráhe.

(2) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom pravidlá prevádzkovania dopravy na dráhe, ktoré podrobne upravujú obsah činností dopravcu potrebných na zabezpečovanie prepravných potrieb.

§ 26

Obmedzenie dopravy na dráhe

(1) Dopravca môže obmedziť alebo zastaviť dopravu na dráhe na nevyhnutne potrebný čas z dôvodu

- a) verejného záujmu v súvislosti s inou mimoriadnou dopravou na dráhe,
- b) bezpečnosti dopravy na dráhe,
- c) nezjazdnosti dráhy v dôsledku nehody, živeľnej udalosti, mimoriadnej udalosti alebo rekonštrukcie dráhy.

(2) Dopravca je povinný obmedziť alebo zastaviť dopravu na dráhe na nevyhnutne potrebný čas na základe rozhodnutia orgánu štátnej správy v oblasti životného prostredia, jadrového dozoru, obrany, v zdravotnej, veterinárnej a rastlinnolekárskej oblasti.

(3) Obmedzením dopravy na dráhe je dopravca viazaný a je povinný ho zverejniť. Obmedzenie nadobúda platnosť jeho zverejnením alebo v určenom termíne.

Povinnosti dopravcu

§ 27

(1) Dopravca je povinný

- a) vykonávať dopravu na dráhe podľa pravidiel prevádzkovania dopravy na dráhe, licencie a zmluvy uzavretej s prevádzkovateľom dráhy o prevádzkovaní dopravy na dráhe,
- b) používať pri prevádzkovaní dopravy na dráhe dráhové vozidlá v technickom stave, ktorý zodpovedá schválenej technickej spôsobilosti (§ 50),
- c) zastaviť prevádzku dráhového vozidla, ktoré ohrozuje bezpečnosť a zdravie osôb, bezpečnosť majetku alebo životné prostredie nad únosnú mieru zafaženia,
- d) zabezpečiť, aby dopravu na dráhe vykonávali osoby, ktoré spĺňajú predpísanú odbornú, zdravotnú, zmyslovú a psychologickú spôsobilosť,
- e) zabezpečiť, aby dráhové vozidlá viedli osoby, ktoré sú držiteľmi platného preukazu na vedenie dráhového vozidla,

- f) riadiť sa pri prevádzkovaní dopravy na dráhe pokynmi prevádzkovateľa dráhy týkajúcimi sa organizovania dopravy na dráhe,
- g) vystrojiť a označiť svojich zamestnancov, ktorí sú oprávnení dávať cestujúcim, odosielateľom a príjemcom pokyny na zachovanie bezpečnosti a plynulosti dopravy na dráhe,
- h) prepravovať ozbrojené sily,¹²⁾ ich príslušníkov a osobitne označené zásielky podľa podmienok určených v zmluve o výkonoch vo verejnom záujme (§ 30).

(2) Dopravca, ktorý prevádzkuje dopravu na celoštátnej dráhe alebo regionálnej dráhe, je ďalej povinný

- a) finančne zabezpečiť riadne prevádzkovanie dopravy na dráhe počas celej doby platnosti licencie,
- b) ponúknuť efektívne a primerané služby za čo najnižšie náklady,
- c) preukázať na výzvu príslušného dráhového správneho úradu finančnú spôsobilosť na prevádzkovanie dopravy na dráhe,
- d) predložiť príslušnému dráhovému správne úradu za každý kalendárny rok najneskôr do 30. apríla doklady preukazujúce trvanie finančnej spôsobilosti na riadne prevádzkovanie dopravy na dráhe,
- e) ku dňu začatia prevádzkovania dopravy na dráhe uzatvoriť zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu^{12b)} z prevádzkovania dopravy na dráhe a byť poistený po celú dobu prevádzkovania dopravy na dráhe,
- f) poskytnúť na výzvu príslušného dráhového správneho úradu informácie potrebné na overenie trvania poistenia zodpovednosti za škodu z prevádzkovania dopravy na dráhe.

(3) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o vystrojení a označení zamestnancov dopravcu podľa odseku 1 písm. g).

§ 28

Dopravca, ktorý prevádzkuje verejnú osobnú dopravu na dráhe, je okrem povinností podľa § 27 povinný

- a) vykonávať dopravu na dráhe podľa cestovného poriadku a tarify,^{12a)}
- b) označiť jednotlivé dráhové vozidlá alebo ich súpravy určené na prepravu osôb názvom konečnej stanice (zastávky) s výnimkou lanových dráh, pri trolejbusových a električkových dráhach aj číslom linky a evidenčným číslom vozidla,
- c) zabezpečiť v dráhových vozidlách orientáciu a informovanosť cestujúcich a vytvárať podmienky na prepravu zdravotne postihnutých osôb a cestujúcich s detským kočíkom,
- d) informovať cestujúcich o poskytovaných službách a cenách za poskytované služby podľa osobitného predpisu.⁹⁾

§ 28a

Oprávnenia dopravcu

(1) Dopravca je prostredníctvom vodiča alebo sprievodcu dráhového vozidla alebo iného svojho zamestnanca povereného výkonom kontroly alebo organizáciou prepravy oprávnený dávať cestujúcim pokyny a príkazy na zaistenie ich bezpečnosti alebo bezpečnosti a plynulosti prevádzky dráhy a prevádzky dopravy na dráhe. Tieto osoby môžu

- a) vylúčiť na najbližšej stanici alebo zastávke z prepravy osobu, ktorá nedodržiava prepravný poriadok, pokyny a príkazy dopravcu, zdržiava sa v dráhovom vozidle neoprávnene alebo svojím správaním narúša bezpečnú, pokojnú a pohodlnú prepravu, znečisťuje dráhové vozidlo alebo inak obťažuje cestujúcich, ako aj osobu nespôsobilú na prepravu podľa prepravného poriadku,

- b) vylúčiť z prepravy cestujúceho s batožinou alebo s jeho domácim zvieratom, ak sú prekážkou bezpečnej, pokojnej a pohodlnej prepravy cestujúcich alebo ak ohrozujú zdravie cestujúcich,
- c) uložiť cestujúcemu, ktorý sa nepreukáže platným cestovným lístkom, zaplatiť cestovné a úhradu [§ 46a ods. 2 písm. g)], alebo sa preukázať osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného a úhrady v rozsahu meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresa trvalého bydliska, číslo občianskeho preukazu (cestovného pasu prípadne iného dokladu totožnosti), v prípade neploletého cestujúceho meno a priezvisko zákonného zástupcu.

§ 29

Preprava osôb, zvierat a vecí

(1) Dopravca prepraví za cenu podľa osobitného predpisu⁹⁾ osobu, ktorá o prepravu požiada, a prijme za cenu podľa osobitného predpisu⁹⁾ na prepravu cestovnú batožinu a zásielku podanú na prepravu, ak

- a) sú splnené zmluvné prepravné podmienky a podmienky ustanovené osobitným predpisom,¹³⁾
- b) preprave nebránia okolnosti, ktoré dopravca nemôže odvrátiť a ktorých odvrátenie nie je v jeho moci,
- c) prepravu možno uskutočniť zamestnancami dopravcu a zariadeniami vyhovujúcimi bežným prepravným potrebám.

(2) Za osobitnú tarifu dopravca prepraví vymedzený okruh osôb.

(3) Podrobnosti prepravy osôb, zvierat a vecí upravuje prepravný poriadok, ak osobitný predpis neustanovuje inak.^{13a)} V prepravnom poriadku sa uvedie,

- a) za akých podmienok možno s dopravcom uzavrieť zmluvu o preprave osôb alebo zmluvu o preprave vecí,^{13b)}
- b) rozsah prepravnej povinnosti,
- c) rozsah práv a povinností cestujúcich, odosielateľov a príjemcov vecí pri preprave,
- d) podmienky prepravy detí, zdravotne postihnutých osôb, príručnej a cestovnej batožiny a domácich zvierat,^{13c)}
- e) rozsah zodpovednosti dopravcu pri nedodržaní podmienok prepravy a z toho vyplývajúce nároky cestujúcich, odosielateľov a príjemcov vecí, najmä náhrada škody, vrátenie cestovného a zľavy na cestovnom,
- f) požiadavky na odosielateľov vecí (zásielok).

(4) Prepravné poriadky sa vyhotovujú podľa vzorového prepravného poriadku, ktorý ustanoví ministerstvo pre každý druh dopravy na dráhe všeobecne záväzným právnym predpisom. V ňom tiež ustanoví, ktoré ustanovenia musia byť súčasťou každého prepravného poriadku dopravcu a ktoré ustanovenia môže dopravca upraviť podľa vlastných potrieb.

§ 29a

Preprava nebezpečného tovaru

(1) Nebezpečný tovar uvedený v medzinárodnej zmluve^{13ca)} možno prepravovať len za podmienok v nej uvedených.

(2) Nebezpečný tovar sú veci, ktoré pri preprave alebo uložení môžu svojimi vlastnosťami spôsobiť výbuch, požiar, poškodenie vozňov, železničných zariadení alebo iných vecí, ako aj úraz, otravu, popálenie alebo iné poškodenie zdravia osôb.

(3) Vo vnútroštátnej preprave nebezpečného tovaru na železničných dráhach sa postupuje podľa podmienok určených na prepravu nebezpečného tovaru v medzinárodnej železničnej preprave medzinárodnou zmluvou^{13ca)} a podľa osobitných predpisov.^{13cb)}

(4) Fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá je odosielateľom, dopravcom alebo prijímateľom nebezpečného tovaru uvedeného v odseku 2, je povinná ustanoviť bezpečnostného poradcu na prepravu nebezpečného tovaru, ak celkový objem prepravovaného nebezpečného tovaru presahuje 50 ton za kalendárny rok.

§ 30

Zmluva o výkonoch vo verejnom záujme pri prevádzkovaní dopravy na dráhe

(1) Zmluvou o výkonoch vo verejnom záujme pri prevádzkovaní dopravy na dráhe (ďalej len „zmluva o prevádzkovaní dopravy“) sa dopravca zaväzuje poskytnúť výkony, ktoré by z hľadiska svojich obchodných záujmov neposkytoval vôbec alebo neposkytoval v požadovanom rozsahu pre ich ekonomickú nevýhodnosť, a štát alebo jednotka územnej samosprávy sa zaväzuje dopravcovi uhradiť za tieto výkony preukázateľnú stratu.

(2) Zmluva o prevádzkovaní dopravy na dráhe musí mať písomnú formu a musí obsahovať určenie predmetu zmluvy, ceny výkonov, uhrádzanú stratu, lehoty plnenia, podrobnosti o finančných vzťahoch medzi zmluvnými stranami, kontrolu plnenia záväzku, sankcie, dobu platnosti zmluvy a ďalšie náležitosti určené osobitným predpisom.^{13cc)}

(3) Zmluvu o prevádzkovaní dopravy na dráhe uzatvára s dopravcom štát alebo jednotka územnej samosprávy. Štát pri uzatváraní zmluvy o prevádzkovaní dopravy na dráhe zastupuje

- a) krajský úrad, ak ide o zabezpečenie základnej dopravnej obslužnosti (§ 30b) územného obvodu kraja; príslušným krajským úradom je krajský úrad, v ktorého územnom obvode sa zabezpečuje dopravná obslužnosť na príslušnej dráhe alebo na jej rozhodujúcej časti,
- b) ministerstvo po dohode s Ministerstvom financií Slovenskej republiky, v prípade zabezpečenia potrieb obrany štátu aj po dohode s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky, ak ide o zabezpečenie dopravných potrieb štátu.

(4) Zo zmluvy o prevádzkovaní dopravy vzniká dopravcovi prevádzkový záväzok, prepravný záväzok a tarifný záväzok.

(5) Prevádzkový záväzok je záväzok dopravcu urobiť všetky opatrenia na zabezpečenie požadovaného rozsahu, plynulosti a pravidelnosti prepravných výkonov, ktoré sa zabezpečujú dopravnými prostriedkami s ohľadom na železničnú dopravnú cestu.

(6) Prepravný záväzok je záväzok dopravcu prepraviť cestujúcich alebo veci za určených podmienok a za určené ceny.

(7) Tarifný záväzok je záväzok dopravcu prepraviť cestujúcich alebo veci za regulovanú cenu podľa osobitných predpisov.^{13cd)}

(8) Zo zmluvy o prevádzkovaní dopravy vzniká štátu alebo jednotke územnej samosprávy záväzok uhradiť dopravcovi preukázateľnú stratu (§ 30a), ktorá mu vznikla v dôsledku plnenia zmluvného záväzku.

(9) Zmluva o prevádzkovaní dopravy na dráhe sa uzatvára po schválení zákona o štátnom rozpočte na príslušný rok najmenej na obdobie jedného roka. Pri uzatváraní zmluvy o prevádzkovaní dopravy na dráhe vo verejnom záujme dbá krajský úrad, aby základná dopravná obslužnosť bola zabezpečená vzájomným prepojením verejnej dopravy na dráhe s verejnou pravidelnou autobusovou dopravou.^{13ce)}

(10) Pri uzatváraní zmluvy o prevádzkovaní dopravy na dráhe orgány štátnej správy a jednotky územnej samosprávy primerane použijú finančné prostriedky určené na výkony vo verejnom záujme na integrovaný dopravný systém jednotlivých dopravcov rôznych druhov dopravy uplatnením jednotnej tarify, prepravných podmienok a spoločného cestovného dokladu na účel optimálneho využitia kapacít dopravcov v danom území.

§ 30a

Preukázateľná strata v osobnej doprave

(1) Preukázateľná strata v osobnej doprave je rozdiel medzi ekonomicky oprávnenými nákladmi vynaloženými dopravcom na splnenie záväzku zo zmluvy o výkonoch vo verejnom záujme a tržbami dosiahnutými dopravcom z tohto záväzku.

(2) Preukázateľnú stratu v osobnej doprave, ktorá vznikla plnením záväzkov zo zmluvy vo verejnom záujme, uhradí dopravcovi

- a) krajský úrad zo svojho rozpočtu, ak ide o zabezpečenie základnej dopravnej obslužnosti územného obvodu kraja vo verejnom záujme,
- b) ministerstvo, ak ide o zabezpečovanie dopravných potrieb štátu vo verejnom záujme.

(3) Ak zabezpečuje dopravca prepravné služby aj mimo záväzkov zo zmluvy o výkonoch vo verejnom záujme alebo iné činnosti, je povinný viesť oddelenú evidenciu záväzkov zo zmluvy o výkonoch vo verejnom záujme, ktorá sa nečlení na evidenciu podľa jednotlivých krajských úradov.

(4) Finančné prostriedky určené na úhradu preukázateľnej straty nesmie dopravca použiť na iný účel než na plnenie záväzkov vzniknutých v súvislosti s plnením zmluvy o prevádzkovaní dopravy na dráhe.

(5) Dopravcovi nevzniká nárok na úhradu straty z titulu prepravy osôb prepravovaných za osobitnú tarifu vo výške rozdielu cestovného podľa tarify ustanovenej cenovým orgánom rozhodnutím o regulácii cien v rozsahu podľa osobitného predpisu⁹⁾ a cestovného podľa osobitej tarify.

(6) Podrobnosti o vymedzení ekonomicky oprávnených nákladov ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 30b

Základná dopravná obslužnosť

Základnou dopravnou obslužnosťou územného obvodu kraja je zabezpečenie primeranej dopravy počas všetkých dní v týždni z dôvodu verejného záujmu, predovšetkým do zamestnania, škôl, úradov, zdravotníckych zariadení poskytujúcich základnú zdravotnú starostlivosť, vrátane dopravy späť. Primeraný rozsah prepráv je počet párových spojov, ktorých harmonogram určí objednávateľ.

PIATA ČASŤ

SPOLOČNÉ PODMIENKY NA PREVÁDZKOVANIE DRÁHY A DOPRAVY NA DRÁHE

Oprávnenie

§ 31

(1) Prevádzkovať dráhu môže právnická osoba alebo fyzická osoba na základe povolenia na prevádzkovanie dráhy, ak osobitný predpis¹⁴⁾ neustanovuje inak.

(2) Prevádzkovať dopravu na dráhe môže právnická osoba alebo fyzická osoba na základe licencie na prevádzkovanie dopravy na dráhe (ďalej len „licencia“), ak osobitný predpis¹⁴⁾ neustanovuje inak, a uzavretej zmluvy o prevádzkovaní dopravy na dráhe, ak nie je prevádzkovateľ dráhy a dopravca jedna osoba.

§ 32

Povolenie na prevádzkovanie dráhy možno vydať a licenciu možno udeliť, ak

- a) fyzická osoba a jej zodpovedný zástupca, ak je ustanovený, dosiahli vek 18 rokov, sú spôsobilí na právne úkony, bezúhonní a odborne spôsobilí; žiadateľ nemusí spĺňať podmienky odbornej spôsobilosti, ak ich spĺňa jeho zodpovedný zástupca,
- b) členovia štatutárneho orgánu, ak je žiadateľom právnická osoba, dosiahli vek 18 rokov, sú spôsobilí na právne úkony, bezúhonní a aspoň jeden člen štatutárneho orgánu je odborne spôsobilý,
- c) je voľná kapacita dopravnej cesty,
- d) žiadateľ preukáže finančnú spôsobilosť (§ 34a a 34b).

§ 33

Za bezúhonného podľa § 32 sa nepovažuje ten, kto bol právoplatne odsúdený pre trestný čin spáchaný z nedbanlivosti za konanie súvisiace s povoľovanou činnosťou alebo s činnosťou, na ktorú sa udeľuje licencia, alebo pre trestný čin spáchaný úmyselne.

§ 34

(1) Odbornú spôsobilosť preukazuje žiadateľ

- a) o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy dokladom o ukončenom vysokoškolskom vzdelaní dopravného alebo technického, alebo ekonomického, alebo právnického zamerania a dokladom o vykonaní trojročnej praxe v odbore prevádzkovania dráh alebo dokladom o ukončení úplného stredného odborného vzdelania dopravného alebo technického, alebo ekonomického zamerania a dokladom o vykonaní päťročnej praxe v odbore prevádzkovania dráh,
- b) o udelenie licencie dokladom o ukončenom vysokoškolskom vzdelaní dopravného alebo technického, alebo ekonomického, alebo právnického zamerania a dokladom o vykonaní trojročnej praxe v odbore prevádzkovania dopravy na dráhe alebo dokladom o ukončení úplného stredného odborného vzdelania dopravného alebo technického, alebo ekonomického zamerania a dokladom o vykonaní päťročnej praxe v odbore prevádzkovania dopravy na dráhe.

(2) Žiadateľ o prevádzkovanie lanovej dráhy a dopravy na lanovej dráhe, ktorý nespĺňa požiadavky odbornej praxe podľa odseku 1, môže byť uznaný za odborne spôsobilého na základe úspešne vykonanej odbornej skúšky pred skúšobnou komisiou príslušného dráhového správneho úradu. O vykonaní odbornej skúšky vydá dráhový správny úrad žiadateľovi osvedčenie.

§ 34a

(1) Finančnou spôsobilosťou na prevádzkovanie celoštátnej dráhy alebo regionálnej dráhy je schopnosť prevádzkovateľa dráhy finančne zabezpečiť začatie a ďalšie riadne prevádzkovanie dráhy.

(2) Finančnú spôsobilosť preukazuje žiadateľ najmä

- a) prevádzkovým kapitálom,
- b) celkovým objemom dostupných finančných prostriedkov vrátane stavu bankových účtov a prijatých úverov,

- c) podrobným obchodným rozpočtom na ročné účtovné obdobie, v ktorom príjmy z poplatkov za použitie dopravnej cesty, náklady na údržbu a úpravy dráhy musia byť vedené oddelene, s uvedením ostatných obchodných príjmov a platieb a prehľadom dlžníkov a veriteľov,
- d) účtovnou závierkou vrátane jej prílohy, ak prevádzkovateľ dráhy v predchádzajúcom ročnom účtovnom období vykonával podnikateľskú činnosť.

§ 34b

(1) Finančnou spôsobilosťou na prevádzkovanie dopravy na celoštátnej dráhe alebo regionálnej dráhe sa rozumie schopnosť dopravcu finančne zabezpečiť začatie a ďalšie riadne prevádzkovanie dopravy na dráhe a schopnosť zabezpečiť súčasné a predpokladané budúce záväzky minimálne na obdobie jedného roka.

(2) Finančnú spôsobilosť preukazuje žiadateľ najmä

- a) prevádzkovým kapitálom,
- b) celkovým objemom dostupných finančných prostriedkov vrátane stavu bankových účtov a prijatých úverov,
- c) účtovnou závierkou vrátane jej prílohy, ak dopravca v predchádzajúcom ročnom účtovnom období vykonával podnikateľskú činnosť,
- d) obchodno-podnikateľským plánom.

Žiadosť o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy

§ 35

(1) Žiadosť o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy, ak ide o právnickú osobu, musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo, právnu formu, ako aj meno, priezvisko a bydlisko osoby alebo osôb, ktoré sú jej štatutárnym orgánom,
- b) identifikačné číslo, ak bolo pridelené,
- c) označenie vlastníka dráhy,
- d) označenie dráhy a jej opis,
- e) údaje o časovom rozsahu prevádzkovania dráhy.

(2) Právnická osoba žiadosť o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy doloží

- a) výpisom z registra trestov všetkých členov štatutárneho orgánu nie starším ako tri mesiace,
- b) výpisom z obchodného registra,
- c) dokladom preukazujúcim odbornú spôsobilosť aspoň jedného z členov štatutárneho orgánu,
- d) dokladom osvedčujúcim právny vzťah žiadateľa k dráhe,
- e) dokladom preukazujúcim technickú spôsobilosť dráhy na jej prevádzkovanie,
- f) dokladmi preukazujúcimi finančnú spôsobilosť, ak ide o žiadateľa o prevádzkovanie celoštátnej dráhy alebo regionálnej dráhy,
- g) dokladom o zaplatení správneho poplatku.

(3) Žiadosť o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy, ak ide o fyzickú osobu, musí obsahovať

- a) meno, priezvisko, bydlisko a rodné číslo žiadateľa,

- b) meno, priezvisko, bydlisko a rodné číslo zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený,
- c) obchodné meno,
- d) označenie vlastníka dráhy,
- e) označenie dráhy a jej opis,
- f) údaje o časovom rozsahu prevádzkovania dráhy.

(4) Fyzická osoba žiadosť o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy doloží

- a) výpisom z registra trestov nie starším ako tri mesiace,
- b) výpisom z registra trestov zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený, nie starším ako tri mesiace,
- c) písomným dokladom o existencii zmluvného vzťahu medzi žiadateľom a zodpovedným zástupcom, ak je ustanovený,
- d) dokladom preukazujúcim jej odbornú spôsobilosť alebo odbornú spôsobilosť zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený,
- e) dokladom osvedčujúcim právny vzťah žiadateľa k dráhe,
- f) dokladom preukazujúcim technickú spôsobilosť dráhy na jej prevádzkovanie,
- g) dokladmi preukazujúcimi finančnú spôsobilosť, ak ide o žiadateľa o prevádzkovanie celoštátnej dráhy alebo regionálnej dráhy,
- h) dokladom o zaplatení správneho poplatku.

Povolenie na prevádzkovanie dráhy

§ 36

(1) Povolenie na prevádzkovanie dráhy vydáva na základe žiadosti príslušný dráhový správny úrad.

(2) Príslušný dráhový správny úrad rozhodne o vydaní povolenia na prevádzkovanie dráhy do 60 dní od doručenia žiadosti o vydanie povolenia.

(3) Príslušný dráhový správny úrad v rozhodnutí o vydaní povolenia na prevádzkovanie dráhy určí podmienky na riadne a bezpečné prevádzkovanie dráhy, najmä podmienky pre prevádzkovateľa dráhy, aby najneskôr ku dňu začatia prevádzkovania dráhy upravil podrobnosti o organizovaní dráhy a dopravy na dráhe, o odbornej spôsobilosti zamestnancov zabezpečujúcich prevádzkovanie dráhy a organizovanie dopravy na dráhe.

(4) Povolenie na prevádzkovanie dráhy nemožno previesť na inú osobu; povolenie neprechádza na právneho nástupcu.

§ 37

(1) Povolenie na prevádzkovanie dráhy vydané právnickej osobe obsahuje

- a) obchodné meno, sídlo, právnu formu, ako aj meno, priezvisko a bydlisko osoby alebo osôb, ktoré sú jej štatutárnym orgánom,
- b) identifikačné číslo, ak bolo pridelené.

(2) Povolenie na prevádzkovanie dráhy vydané fyzickej osobe obsahuje

- a) meno, priezvisko, bydlisko a rodné číslo prevádzkovateľa dráhy, ako aj zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený,
- b) obchodné meno.

(3) Povolenie na prevádzkovanie dráhy vydané právnickej osobe alebo fyzickej osobe okrem údajov uvedených v odsekoch 1 a 2 ďalej obsahuje

- a) vlastníka dráhy,
- b) označenie prevádzkovej dráhy a jej opis,
- c) časový rozsah prevádzkovania dráhy,
- d) dátum začatia prevádzkovania dráhy,
- e) dobu, na akú sa povolenie vydáva,
- f) ďalšie podmienky na prevádzkovanie dráhy.

(4) Držiteľ povolenia je povinný oznámiť a predložiť príslušnému dráhovému správne mu úradu zmeny údajov, ktoré boli obsahom žiadosti o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy (§ 35), do 15 dní od vzniku zmien. Príslušný dráhový správny úrad s ohľadom na rozsah oznámených zmien rozhodne o prípadnej zmene alebo zrušení povolenia na prevádzkovanie dráhy.

§ 38

Povolenie na prevádzkovanie dráhy zaniká

- a) dňom právoplatnosti rozhodnutia príslušného dráhového správneho úradu o zrušení povolenia na prevádzkovanie dráhy, ak prevádzkovateľ dráhy prestal spĺňať predpoklady na vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy alebo porušil povinnosti ustanovené týmto zákonom, alebo podal návrh na zrušenie povolenia na prevádzkovanie dráhy,
- b) uplynutím doby, na akú bolo povolenie na prevádzkovanie dráhy vydané,
- c) dňom zániku právnickej osoby, ktorá je držiteľom povolenia na prevádzkovanie dráhy,
- d) uplynutím 30 dní od smrti fyzickej osoby, ktorá je držiteľom povolenia na prevádzkovanie dráhy,
- e) dňom zrušenia dráhy.

Žiadosť o udelenie licencie

§ 39

(1) Žiadosť o udelenie licencie, ak ide o právnickú osobu, musí obsahovať

- a) obchodné meno, sídlo, právnu formu, ako aj meno, priezvisko a bydlisko osoby alebo osôb, ktoré sú jej štatutárnym orgánom,
- b) identifikačné číslo, ak bolo pridelené.

(2) Žiadosť o udelenie licencie, ak ide o fyzickú osobu, musí obsahovať

- a) meno, priezvisko, bydlisko a rodné číslo žiadateľa,
- b) meno, priezvisko, bydlisko a rodné číslo zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený,
- c) obchodné meno.

(3) Žiadosť právnickej osoby alebo fyzickej osoby o udelenie licencie musí ďalej obsahovať

- a) údaje o dráhe, na ktorej sa má prevádzkovať doprava na dráhe, a údaj, v ktorých úsekoch dráhy (traťový úsek, trasa linky) chce žiadateľ prevádzkovať dopravu na dráhe,
- b) označenie prevádzkovateľa dráhy,
- c) údaje vzťahujúce sa na druh dopravy a rozsah služieb poskytovaných v súvislosti s prepravou osôb, zvierat a vecí,
- d) údaje o rozsahu a množstve dopravy v určitom časovom období,
- e) údaje o počte a druhu prevádzkovaných dráhových vozidiel,
- f) návrh časového vedenia požadovaných spojov, pokiaľ ide o verejnú osobnú dopravu na dráhe; pri električkovej, trolejbusovej a špeciálnej dráhe aj návrh trás liniek vrátane zastávok na nástup a výstup a určenie východiskovej a cieľovej zastávky,
- g) dobu, na akú sa žiada udelenie licencie.
- h) písomné potvrdenie prevádzkovateľa dráhy o dopravnej priepustnosti dráhy na požadovaný rozsah prevádzkovania dopravy na celoštátnej dráhe alebo regionálnej dráhe.

§ 40

(1) Právnická osoba žiadosť o udelenie licencie doloží

- a) výpisom z registra trestov všetkých členov štatutárneho orgánu nie starším ako tri mesiace,
- b) výpisom z obchodného registra,
- c) dokladom preukazujúcim odbornú spôsobilosť aspoň jedného z členov štatutárneho orgánu,
- d) dokladmi preukazujúcimi finančnú spôsobilosť (§ 34a), ak ide o žiadateľa o prevádzkovanie dopravy na celoštátnej dráhe alebo regionálnej dráhe,
- e) dokladom o zaplatení správneho poplatku.

(2) Fyzická osoba žiadosť o udelenie licencie doloží

- a) výpisom z registra trestov nie starším ako tri mesiace,
- b) výpisom z registra trestov zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený, nie starším ako tri mesiace,
- c) písomným dokladom o existencii zmluvného vzťahu medzi žiadateľom a zodpovedným zástupcom, ak je ustanovený,
- d) dokladom preukazujúcim jej odbornú spôsobilosť alebo odbornú spôsobilosť zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený,
- e) dokladmi preukazujúcimi finančnú spôsobilosť (§ 34b), ak ide o žiadateľa o prevádzkovanie dopravy na celoštátnej dráhe alebo regionálnej dráhe,
- f) dokladom o zaplatení správneho poplatku.

Licencia

§ 41

(1) Licenciu udeľuje na základe žiadosti príslušný dráhový správny úrad.

(2) Príslušný dráhový správny úrad rozhodne o udelení licencie do 60 dní od doručenia žiadosti o udelenie licencie.

(3) Príslušný dráhový správny úrad licenciu neudelí, ak to neumožňuje dopravná priepustnosť dráhy, na ktorej sa má prevádzkovať doprava na dráhe, alebo technické podmienky dráhy.

(4) Príslušný dráhový správny úrad v rozhodnutí o udelení licencie určí podmienky na prevádzkovanie dopravy na dráhe týkajúce sa najmä zabezpečenia dopravných potrieb územia a bezpečnosti dopravy na dráhe.

(5) Príslušný dráhový správny úrad je povinný pri udeľovaní licencie postupovať tak, aby nedošlo k zvýhodneniu niektorého zo žiadateľov o prevádzkovanie dopravy na dráhe. Pri obmedzenej kapacite dopravnej cesty je príslušný dráhový správny úrad oprávnený prednostne udeliť licenciu žiadateľovi, ktorý chce prevádzkovať

- a) verejnú dopravu na dráhe na zabezpečenie dopravných potrieb štátu alebo verejnú dopravu na dráhe na zabezpečenie základnej dopravnej obslužnosti územného obvodu kraja,
- b) medzinárodnú tranzitnú dopravu,
- c) terminál kombinovanej dopravy.

§ 42

(1) Licencia udelená právnickej osobe obsahuje

- a) obchodné meno, sídlo, právnu formu, ako aj meno, priezvisko a bydlisko osoby alebo osôb, ktoré sú jej štatutárnym orgánom,
- b) identifikačné číslo, ak bolo pridelené.

(2) Licencia udelená fyzickej osobe obsahuje

- a) meno, priezvisko, bydlisko a rodné číslo fyzickej osoby, ktorá bude vykonávať dopravu na dráhe, ako aj zodpovedného zástupcu, ak je ustanovený,
- b) obchodné meno.

(3) Licencia udelená právnickej osobe alebo fyzickej osobe okrem údajov uvedených v odsekoch 1 a 2 ďalej obsahuje

- a) označenie dráhy (úsek trate, trasy linky), na ktorej je dopravca oprávnený prevádzkovať dopravu na dráhe, názvy staníc (zastávok) a určenie východiskovej a cieľovej stanice (zastávky),
- b) označenie prevádzkovateľa dráhy,
- c) druh dopravy a rozsah dopravy vrátane rozsahu bezbariérovej prepravy zdravotne postihnutých osôb a rozsah poskytovaných služieb,
- d) dátum začatia prevádzkovania dopravy na dráhe,
- e) dobu, na akú sa licencia udeľuje,
- f) ďalšie podmienky prevádzkovania dopravy na dráhe.

§ 43

(1) Príslušný dráhový správny úrad rozhodne o zmene licencie, ak

- a) je to nevyhnutné na dodržanie záväzkov vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,
- b) sa zmenili údaje uvedené v žiadosti o udelenie licencie, ktoré boli podkladom na jej udelenie,
- c) to vyžaduje verejný záujem o uspokojovanie prepravných potrieb alebo bezpečnosť dopravy na dráhe.

(2) Držiteľ licencie je povinný oznámiť a predložiť príslušnému dráhovému správne mu úradu zmeny údajov, ktoré boli obsahom žiadosti o vydanie licencie, do 15 dní od vzniku zmien. Príslušný dráhový správny úrad s ohľadom na rozsah oznámených zmien rozhodne o prípadnej zmene alebo zrušení licencie.

§ 44

Príslušný dráhový správny úrad môže licenciu odňať, ak držiteľ licencie

- a) porušuje povinnosti ustanovené týmto zákonom,
- b) neplní podmienky určené v licencií,
- c) požiadal o odňatie licencie.

§ 45

Licencia stráca platnosť

- a) uplynutím doby, na akú bola udelená,
- b) dňom zániku právnickej osoby, ktorá je držiteľom licencie, s výnimkou prípadov podľa § 45a,
- c) uplynutím 30 dní od smrti fyzickej osoby, ktorá je držiteľom licencie,
- d) dňom právoplatnosti rozhodnutia príslušného dráhového správneho úradu o odňatí licencie.
- e) dňom zrušenia dráhy,
- f) prvým dňom, ku ktorému pri všetkých nástupníckych spoločnostiach^{14a)} podľa § 45a ods. 1 bude splnená niektorá z nasledujúcich podmienok:
 1. márne uplynutie lehoty uvedenej v § 45a ods. 1 na podanie žiadosti nástupníckou spoločnosťou o udelenie novej licencie alebo
 2. právoplatnosť rozhodnutia príslušného dráhového správneho úradu o žiadosti o udelenie novej licencie podanej nástupníckou spoločnosťou podľa § 45a ods. 1.

§ 45a

(1) Pri rozdelení obchodnej spoločnosti,^{14a)} ktorá je držiteľom licencie a je aj dopravcom na celoštátnej dráhe, môžu pokračovať v prevádzkovaní dopravy na dráhe všetky jej nástupnícke spoločnosti. Nástupnícke spoločnosti v lehote šiestich mesiacov odo dňa výmazu zanikajúcej spoločnosti z obchodného registra podajú na príslušný dráhový správny úrad žiadosti o udelenie nových licencií podľa tohto zákona. Príslušný dráhový správny úrad rozhodne o žiadostiach o udelenie nových licencií za podmienok uvedených v tomto zákone.

(2) Nástupnícka spoločnosť stráca právo pokračovať v prevádzkovaní dopravy na dráhe na základe licencie zaniknutej spoločnosti

- a) dňom, ku ktorému jej márne uplynie lehota na podanie žiadosti o udelenie novej licencie podľa odseku 1,
- b) dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia príslušného dráhového správneho úradu o jej žiadosti o udelenie novej licencie podanej podľa odseku 1.

§ 46

Odborná, zdravotná, zmyslová a psychologická spôsobilosť

(1) Osoby, ktoré zabezpečujú prevádzkovanie dráhy alebo prevádzkovanie dopravy na dráhe, musia byť odborne, zdravotne, zmyslovo a psychologicky spôsobilé.

(2) Odbornú spôsobilosť zamestnancov prevádzkovateľa dráhy a prevádzkovateľa dopravy na

- a) železničnej, električkovej, trolejbusovej a špeciálnej dráhe overuje vzdelávacie zariadenie poverené ministerstvom, ktoré vydá osvedčenie o odbornej spôsobilosti,
- b) lanovej dráhe overuje právnická osoba poverená príslušným dráhovým správnym úradom.

(3) Zdravotnú, zmyslovú a psychologickú spôsobilosť zamestnancov prevádzkovateľa dráhy a prevádzkovateľa dopravy na dráhe overuje právnická osoba poverená ministerstvom, ktorá vydá osvedčenie o zdravotnej, zmyslovej a psychologickú spôsobilosti.

(4) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podmienky získania a odňatia osvedčenia o odbornej spôsobilosti, spôsob overovania odbornej spôsobilosti, okruh činností, na ktoré sa preukazuje odborná spôsobilosť, a rozsah potrebných odborných znalostí na pracovné činnosti zabezpečujúce prevádzkovanie dráhy a prevádzkovanie dopravy na dráhe.

(5) Ministerstvo po dohode s Ministerstvom zdravotníctva Slovenskej republiky ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom rozsah, postup a spôsob posudzovania zdravotnej, zmyslovej a psychologickú spôsobilosti osôb na pracovné činnosti zabezpečujúce prevádzkovanie dráhy a prevádzkovanie dopravy na dráhe.

§ 46a

Bezpečnostné osvedčenie dopravcu

(1) Dopravca musí mať ku dňu začatia prevádzkovania dopravy na celoštátnej dráhe alebo regionálnej dráhe vykonávanej na základe licencie bezpečnostné osvedčenie. Bezpečnostné osvedčenie vydáva príslušný dráhový správny úrad na základe žiadosti dopravcu.

(2) Dopravca bezpečnostným osvedčením preukazuje, že

- a) spĺňa podmienky odbornej spôsobilosti osôb zabezpečujúcich prevádzkovanie dopravy na dráhe,
- b) spĺňa podmienky ustanovené týmto zákonom na prevádzkovanie dráhových vozidiel.

Práva a povinnosti cestujúcich

§ 46b

(1) Cestujúci má právo

- a) na bezpečnú, pokojnú a pohodlnú prepravu dráhovým vozidlom, na ktoré má cestovný lístok, miestenku, a to do stanice alebo zastávky, po ktorú zaplatil cestovné,
- b) na miesto podľa miestenky kúpenej pred nastúpením do vlaku, ak toto miesto zaujme najneskôr 10 minút po odchode vlaku zo stanice, z ktorej miestenka platí,
- c) na prepravu príručnej batožiny, a ak to umožňuje prepravný poriadok alebo zmluva o preprave osôb, aj cestovnej batožiny a domácich zvierat tým istým dráhovým vozidlom,
- d) požadovať od sprievodcu dráhového vozidla alebo od iného zamestnanca povereného organizáciou prepravy potrebné informácie týkajúce sa podmienok jeho prepravy,
- e) na vrátenie cestovného a úhrad za batožinu a domáce zvieratá alebo na náhradnú prepravu, ak sa preprava neuskutočnila alebo sa uskutočnila oneskorene, alebo dopravca nedodrжал svoje záväzky zo zmluvy o preprave osôb, a to podľa prepravného poriadku dopravcu; právo na náhradu škody nie je tým dotknuté.

(2) Cestujúci je povinný

- a) mať platný cestovný lístok pri nastúpení do dráhového vozidla, ak mu ho vydala výdajňa cestovných lístkov mimo dráhového vozidla, alebo bezprostredne po nastúpení do dráhového vozidla, ak ho vydáva vodič alebo sprievodca dráhového vozidla alebo ak sa cestovný lístok stáva platným až jeho označením v dráhovom vozidle, ako aj po celý čas prepravy a pri vystupovaní z dráhového vozidla,
- b) mať platnú miestenku v dráhovom vozidle, ktoré je na prepravu s miestenkou označené,
- c) správať sa tak, aby nenarúšal bezpečnú a pokojnú prepravu ostatných cestujúcich, nepoškodzoval dráhové vozidlo a zariadenia dopravcu slúžiace cestujúcim, neznečisťoval dráhové vozidlo a priestory dopravcu určené cestujúcim a neobťažoval ostatných cestujúcich, vodiča ani sprievodcu dráhového vozidla,
- d) rešpektovať pokyny a príkazy vodiča alebo sprievodcu dráhového vozidla, alebo iného zamestnanca povereného výkonom kontroly, alebo organizáciou prepravy, ktoré smerujú na zaistenie jeho bezpečnosti a bezpečnosti ostatných cestujúcich alebo bezpečnosti a plynulosti prevádzky dráhy a prevádzky dopravy na dráhe,
- e) nastupovať do dráhového vozidla a vystupovať z neho iba v staniciach alebo na zastávkach, keď dráhové vozidlo nie je v pohybe, na električkovej, trolejbusovej a lanovej dráhe, len keď vodič alebo sprievodca dráhového vozidla dá na to pokyn; nastupovať a vystupovať mimo stanice alebo zastávky možno iba na pokyn vodiča alebo sprievodcu dráhového vozidla,
- f) zaplatiť cestovné a prepravné za batožinu a zvieratá podľa tarify, ako aj ďalšie úhrady za poškodenie alebo znečistenie dráhového vozidla podľa prepravného poriadku,
- g) preukázať sa platným cestovným lístkom na výzvu vodiča alebo sprievodcu dráhového vozidla, alebo iného zamestnanca povereného výkonom kontroly. Ak sa pri kontrole nemôže preukázať platným cestovným lístkom, je povinný zaplatiť cestovné a úhradu podľa odsekov 3 až 7 alebo sa preukázať osobnými údajmi potrebnými na vymáhanie cestovného v rozsahu meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, adresa trvalého bydliska, číslo občianskeho preukazu (cestovného pasu prípadne iného dokladu totožnosti), v prípade neploletého cestujúceho meno a priezvisko zákonného zástupcu,
- h) strpieť zistenie totožnosti privolaným príslušníkom Policajného zboru, ak sa pri kontrole odmietne preukázať osobnými údajmi.

(3) Úhrada pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom podľa odseku 2 písm. g) na železničnej dráhe je

- a) desaťnásobok cestovného bez príplatkov a zliav v prvom tarifnom pásme, ak cestujúci skutočnosť, že cestuje bez platného cestovného lístka, sprievodcovi ohlásil bez vyzvania,
- b) stonásobok cestovného bez príplatkov a zliav v prvom tarifnom pásme, ak cestujúci skutočnosť, že cestuje bez platného cestovného lístka, sprievodcovi neohlásil.

(4) Úhrada podľa odseku 2 písm. g) sa neplatí v prípadoch, ak cestujúci nastúpi v stanici, v ktorej nie je výdajňa cestovných lístkov, alebo ak je výdajňa cestovných lístkov v čase odchodu dráhového vozidla zatvorená. Ostatné prípady, keď sa táto úhrada neplatí, ustanoví tarifa.

(5) Ak cestujúci bez platného cestovného lístka nemôže preukázať svoju nástupnú stanicu, je povinný zaplatiť cestovné z východiskovej stanice vlaku do svojej cieľovej stanice. V prípade medzinárodnej verejnej osobnej dopravy je cestujúci povinný zaplatiť cestovné z pohraničnej príchodovej stanice do svojej cieľovej stanice.

(6) Ak cestujúci nastúpi bez platnej miestenky do povinnej miestenkového vlaku, je povinný zaplatiť miestenku a úhradu vo výške 100 Sk.

(7) Úhrada pri nepreukázaní sa cestujúceho platným cestovným lístkom podľa odseku 2 písm. g) na električkovej, trolejbusovej a špeciálnej dráhe je do stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav a určí ju dopravca v prepravnom poriadku a na lanovej dráhe desaťnásobok základného cestovného bez príplatkov a zliav.

§ 47

(1) Pri styku s dráhou sú cestujúci, odosielatelia a príjemcovia povinní zachovávať opatrnosť primeranú povahe dráhy, starať sa o vlastnú bezpečnosť a zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť alebo obmedziť prevádzku dráhy a bezpečnosť osôb, zvierat a vecí.

(2) Cestujúci, odosielatelia a príjemcovia sú povinní dodržiavať prepravné podmienky a dbať na pokyny udeľované zamestnancami, ktorých určí prevádzkovateľ dráhy alebo dopravca v súvislosti s prepravou. Vstup cestujúcich, odosielateľov a príjemcov do obvodu dráhy je povolený len v priestoroch na to určených a označených.

§ 48

Nehody a mimoriadne udalosti

(1) Nehoda pri prevádzkovaní dráhy a prevádzkovaní dopravy na dráhe je taká udalosť v doprave na dráhe, ku ktorej došlo v súvislosti s pohybom dráhového vozidla a ktorá má za následok smrť alebo ujmu na zdraví osoby, väčšiu škodu na majetku¹⁵⁾ alebo ohrozenie života a zdravia osôb a poškodenie životného prostredia.¹⁶⁾

(2) Prevádzkovateľ dráhy alebo dopravca je povinný nehodu a každú mimoriadnu udalosť v doprave na dráhe, ktorá nesúvisí s pohybom dráhového vozidla a má rovnaký následok ako nehoda podľa odseku 1, bezodkladne oznámiť orgánom činným v trestnom konaní.

(3) Prevádzkovateľ dráhy alebo dopravca je oprávnený odstrániť prekážku, alebo zmeniť pôvodný stav na mieste nehody pred príchodom orgánov činných v trestnom konaní len vtedy, ak je potrebné

- a) vyslobodiť osoby v súvislosti s bezprostredným ohrozením zdravia alebo života,
- b) zabrániť ďalším škodám,
- c) zabrániť ekologickým haváriám,
- d) uvoľniť časť dráhy na obnovenie prevádzky na dráhe, ak tomu nebránia iné okolnosti.

(4) Ak prevádzkovateľ dráhy alebo dopravca odstráni prekážku, alebo zmení pôvodný stav na mieste nehody pred príchodom orgánov činných v trestnom konaní podľa odseku 3, je povinný zdokumentovať stav pred odstránením prekážky alebo pred zmenou pôvodného stavu na mieste nehody.

(5) Prevádzkovateľ dráhy a dopravca sú povinní viesť evidenciu nehôd, mimoriadnych udalostí a ich príčin.

(6) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom kategorizáciu nehôd, mimoriadnych udalostí a spôsob ich ohlasovania.

ŠIESTA ČASŤ
DRÁHOVÉ VOZIDLÁ, URČENÉ TECHNICKÉ ZARIADENIA A URČENÉ ČINNOSTI

Dráhové vozidlá

§ 49

(1) Dráhové vozidlá svojou konštrukciou a technickým stavom musia zaručovať bezpečnosť dopravy na dráhe, bezpečnosť prepravovaných osôb, zvierat a vecí, bezpečnosť obsluhujúcich osôb a musia zodpovedať požiadavkám ochrany zdravia ľudí a ochrany životného prostredia.

(2) O schválení typu dráhového vozidla rozhoduje na základe žiadosti výrobcu alebo dovozcu dráhového vozidla príslušný dráhový správny úrad.

(3) Podmienky schválenia typu dráhového vozidla sú:

- a) splnenie technických podmienok,
- b) kladný výsledok skúšky dráhového vozidla.

(4) Skúšku dráhového vozidla je povinný zabezpečiť výrobca alebo dovozca dráhového vozidla na vlastné náklady u právnickej osoby, ktorú poverí ministerstvo.

(5) Podstatnú zmenu na dráhovom vozidle znamenajúcu odchýlku od schváleného typu schvaľuje príslušný dráhový správny úrad.

(6) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom technické podmienky schválenia typu dráhového vozidla, vymedzenie podstatných zmien typu schváleného dráhového vozidla a podmienky schválenia týchto zmien.

§ 50

(1) Pred uvedením dráhového vozidla do prevádzky sa musí okrem preukázanej zhody so schváleným typom overiť aj jeho technická spôsobilosť na prevádzku. Zhodu so schváleným typom preukazuje výrobca dráhového vozidla alebo dovozca typovým osvedčením pre každé dráhové vozidlo.

(2) Technická spôsobilosť dráhového vozidla na prevádzku okrem dráhových vozidiel lanových dráh sa overuje vykonaním technickej kontroly a pri určených dráhových vozidlách aj vykonaním technicko-bezpečnostnej skúšky. Technickú spôsobilosť dráhového vozidla na prevádzku overuje právnická osoba, ktorú poverí ministerstvo (ďalej len „poverená osoba“), za úhradu podľa osobitného predpisu.⁹⁾ Na základe kladného výsledku overenia príslušný dráhový správny úrad schváli technickú spôsobilosť dráhového vozidla a vydá technický preukaz dráhového vozidla.

(3) Na činnosť poverených osôb podľa odseku 2 sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.¹⁷⁾

(4) Technickú spôsobilosť dráhových vozidiel lanových dráh na prevádzku overuje a schvaľuje príslušný dráhový správny úrad ako súčasť overovania a schvaľovania spôsobilosti technologických zariadení lanovej dráhy podľa § 56 ods. 1.

(5) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom rozsah, spôsob a podmienky overovania a schvaľovania technickej spôsobilosti dráhového vozidla na prevádzku a určí, ktoré dráhové vozidlá podliehajú technicko-bezpečnostnej skúške.

§ 51

(1) Dráhové vozidlá v prevádzke podliehajú pravidelným technickým kontrolám, ktorými sa overuje technický stav dráhového vozidla.

(2) Ak technický stav dráhového vozidla nezaručuje bezpečnosť dopravy na dráhe alebo dráhové vozidlo nemá vlastnosti schváleného typu dráhového vozidla, príslušný dráhový správny úrad rozhodne o nespôsobilosti dráhového vozidla na prevádzku a odoberie technický preukaz dráhového vozidla.

(3) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom, ktoré dráhové vozidlá v prevádzke podliehajú pravidelným technickým kontrolám, a určí rozsah, spôsob a podmienky vykonávania kontroly technického stavu dráhového vozidla a spôsob vydávania technického preukazu dráhového vozidla.

Spôsobilosť na vedenie dráhových vozidiel**§ 52**

(1) Dráhové vozidlo s vlastným pohonom môžu viesť len osoby, ktoré sú držiteľmi platného preukazu na vedenie dráhového vozidla.

(2) Preukaz na vedenie dráhového vozidla vydáva príslušný dráhový správny úrad žiadateľovi, ktorý preukázal odbornú spôsobilosť vykonanou skúškou. Skúške sa môže podrobiť žiadateľ, ktorý

- a) dosiahol vek a vzdelanie určené na vedenie dráhového vozidla pre jednotlivé druhy dráh,
- b) je spoľahlivý na vedenie dráhového vozidla (§ 53),
- c) preukázal svoju zdravotnú, zmyslovú a psychologickú spôsobilosť,
- d) podrobil sa predpísanej výučbe a výcviku.

(3) Príslušný dráhový správny úrad nariadi preskúšanie odbornej, zdravotnej, zmyslovej a psychologickkej spôsobilosti osôb na vedenie dráhového vozidla, ak pri vedení dráhového vozidla vykazujú závažné nedostatky, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť dopravy na dráhe. Podľa výsledku preskúšania môže príslušný dráhový správny úrad rozhodnúť o zákaze vedenia dráhového vozidla alebo o jeho obmedzení. V prípade rozhodnutia o zákaze vedenia dráhového vozidla príslušný dráhový správny úrad odníme osobe preukaz na vedenie dráhového vozidla.

(4) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom, pre ktoré dráhové vozidlá sa vydávajú preukazy na ich vedenie, podmienky veku, vzdelania, rozsah potrebných odborných znalostí, spôsob uskutočnenia výučby, výcviku a spôsob vykonania skúšky na vydanie preukazu na vedenie dráhového vozidla.

(5) Ministerstvo po dohode s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky vydá všeobecne záväzný právny predpis o vykonávaní výučby, výcviku a skúšok žiadateľov o preukaz vodiča na vedenie električiek a trolejbusov.

§ 53

Spoľahlivý na vedenie dráhového vozidla nie je ten,

- a) kto bol právoplatne odsúdený pre trestný čin, ktorého skutková podstata súvisí s vedením dráhového vozidla,
- b) komu súd uložil trest zákazu činnosti spočívajúci vo vedení vozidla.

Určené technické zariadenia a určené činnosti

§ 54

(1) Dopravné, plynové, tlakové, zdvíhacie technické zariadenia, elektrické zariadenia vrátane zariadení na ochranu pred účinkami atmosférickej a statickej elektriny, na ochranu pred negatívnymi účinkami spätných trakčných prúdov, elektrické železničné zabezpečovacie zariadenia, kontajnery a vymeniteľné nadstavby, ktoré sa konštruujú a vyrábajú na prevádzkovanie dráhy alebo prevádzkovanie dopravy na dráhe, alebo slúžia na zabezpečenie prevádzkovania dráhy alebo dopravy na dráhe, sú určené technické zariadenia.

(2) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom konkretizáciu určených technických zariadení, podmienky na projektovanie, konštruovanie, výrobu a prevádzku určených technických zariadení a prípady posudzovania dokumentácie určených technických zariadení príslušným dráhovým správny úradom.

§ 55

(1) Projektovanie, konštrukcia, výroba, vykonávanie montáží, prehliadok, údržby, opráv, rekonštrukcií, obsluhy, revízií a skúšok určených technických zariadení, ako aj zváranie a nedeštruktívne skúšanie dráhových ocelových mostných konštrukcií, konštrukcií podobných mostom, koľajníc, dráhových vozidiel, plnenie kovových tlakových nádob používaných na dráhach plynmi, plnenie nádržkových vozňov, nádržkových kontajnerov a vymeniteľných nadstavieb plynmi a ostatnými nebezpečnými látkami sú určené činnosti.

(2) Určené činnosti podľa odseku 1 môžu vykonávať podnikatelia¹⁸⁾ len na základe oprávnenia. Preskúmanie odbornej spôsobilosti vykonáva a oprávnenie na vykonávanie určených činností vydáva a odníma príslušný dráhový správny úrad.

(3) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti na získanie a odňatie oprávnenia na vykonávanie určených činností, ako aj podmienky odbornej spôsobilosti osôb vykonávajúcich určené činnosti.

§ 56

(1) Pred uvedením určeného technického zariadenia do prevádzky sa musí overiť a schváliť jeho spôsobilosť na prevádzku. Spôsobilosťou určeného technického zariadenia na prevádzku sa rozumie jeho technický stav zaručujúci jeho bezpečnú prevádzku. Spôsobilosť určeného technického zariadenia na prevádzku overuje a schvaľuje príslušný dráhový správny úrad.

(2) Prevádzkovateľ určených technických zariadení môže prevádzkovať len určené technické zariadenia, ktoré sú spôsobilé na prevádzku.

(3) Prevádzkovateľ určeného technického zariadenia je povinný

- a) používať v prevádzke určené technické zariadenia s overenou a schválenou spôsobilosťou na prevádzku a v technickom stave, ktorý zodpovedá schválenej spôsobilosti určeného technického zariadenia na prevádzku,
- b) zabezpečiť, aby sa v priebehu prevádzky určeného technického zariadenia vykonávalo v určených lehotách a určeným spôsobom overovanie jeho spôsobilosti na prevádzku,
- c) zabezpečiť, aby revízie, prehliadky, skúšky a obsluhu určených technických zariadení vykonávali len osoby na to odborne spôsobilé,

d) plniť určené podmienky a požiadavky na zabezpečenie technickej bezpečnosti a prevádzky určených technických zariadení.

(4) Ak príslušný dráhový správny úrad zistí, že určené technické zariadenie má také závažné nedostatky, že nemožno zaručiť jeho bezpečnú prevádzku alebo nie sú plnené podmienky na zaistenie bezpečnosti prevádzky, rozhodne o obmedzení alebo o vyradení určeného technického zariadenia z prevádzky.

(5) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti overovania a schvaľovania spôsobilosti určených technických zariadení na prevádzku a určí lehoty, v ktorých prevádzkované určené technické zariadenia podliehajú overovaniu spôsobilosti.

§ 57

(1) Revízie, prehliadky, skúšky a obsluhu určených technických zariadení v prevádzke môžu vykonávať len fyzické osoby, ktoré majú doklad o odbornej spôsobilosti. Doklad o odbornej spôsobilosti vydáva a odníma príslušný dráhový správny úrad.

(2) Ak príslušný dráhový správny úrad zistí, že fyzická osoba vykonávajúca revízie, prehliadky, skúšky a obsluhu určeného technického zariadenia vykazuje nedostatky vo svojej činnosti, ktoré ovplyvňujú overovanie technickej spôsobilosti a bezpečnosť prevádzky určeného technického zariadenia, odníme jej osvedčenie o odbornej spôsobilosti.

(3) Ministerstvo ustanoví všeobecne záväzným právnym predpisom podmienky získania a odňatia dokladu o odbornej spôsobilosti na vykonávanie činností podľa odseku 1 a spôsob jej overovania.

§ 57a

Mimoriadne udalosti v prevádzke určených technických zariadení

(1) Mimoriadnou udalosťou v súvislosti s prevádzkou určeného technického zariadenia sú havárie, technické poruchy a iné udalosti a stavy, pri ktorých

- a) bol vážne ohrozený život, majetok, prevádzka dráhy, prevádzka dopravy na dráhe alebo prevádzka určeného technického zariadenia,
- b) vznikol smrteľný, ťažký alebo hromadný úraz.

(2) Prevádzkovateľ určeného technického zariadenia je povinný vznik mimoriadnej udalosti v súvislosti s prevádzkou určeného technického zariadenia podľa odseku 1 bezodkladne oznámiť príslušnému dráhovému správnomu úradu. Ak ide o mimoriadnu udalosť a stavy s následkami podľa odseku 1 písm. b), je povinný oznámiť to príslušným orgánom činným v trestnom konaní. Tým nie sú dotknuté povinnosti podľa osobitných predpisov.¹⁹⁾

(3) Prevádzkovateľ určeného technického zariadenia je povinný zachovať pôvodný stav na mieste vzniku mimoriadnej udalosti. Odstrániť prekážku alebo zmeniť pôvodný stav na mieste mimoriadnej udalosti pred príchodom orgánov činných v trestnom konaní je oprávnený, len ak je potrebné

- a) vyslobodiť osoby s bezprostredným ohrozením zdravia alebo života,
- b) zabrániť vzniku ďalších škôd,
- c) zabrániť vzniku ekologických havárií,
- d) uvoľniť časť dráhy na obnovenie prevádzky železničných, električkových, trolejbusových alebo špeciálnych dráh.

(4) Prevádzkovateľ určeného technického zariadenia je povinný pred odstránením prekážky alebo zmenou pôvodného stavu na mieste mimoriadnej udalosti podľa odseku 3 zdokumentovať stav na mieste vzniku mimoriadnej udalosti.

(5) Príslušný dráhový správny úrad v rámci výkonu štátneho dozoru je oprávnený zisťovať príčiny vzniku mimoriadnej udalosti v súvislosti s prevádzkou určeného technického zariadenia.

SIEDMA ČASŤ SANKCIE

Pokuty

§ 58

Príslušný dráhový správny úrad môže uložiť pokutu až do výšky 1 000 000 Sk vlastníkovi celoštátnej alebo regionálnej dráhy, ktorý

- a) nezabezpečí, aby dráha bola prevádzkyschopná,
- b) nezabezpečí a neumožní prevádzkovanie dráhy oprávneným prevádzkovateľom dráhy.

§ 59

Príslušný dráhový správny úrad môže uložiť pokutu až do výšky 1 000 000 Sk prevádzkovateľovi dráhy, ktorý

- a) prevádzkuje dráhu bez povolenia na prevádzkovanie dráhy alebo v rozpore s týmto povolením,
- b) porušuje pravidlá prevádzkovania dráhy alebo neplní podmienky určené v rozhodnutí o vydaní povolenia na prevádzkovanie dráhy,
- c) umožní pri prevádzkovaní dráhy výkon činností fyzickej osobe, ktorá nespĺňa podmienky odbornej, zdravotnej, zmyslovej a psychologickéj spôsobilosti,
- d) neumožní prevádzkovať dopravu na celoštátnej a regionálnej dráhe dopravcovi, ktorý má na to licenciu,
- e) neoprávnene zastaví prevádzku celoštátnej alebo regionálnej dráhy.

§ 60

(1) Príslušný dráhový správny úrad môže uložiť pokutu až do výšky 1 000 000 Sk dopravcovi, ktorý

- a) prevádzkuje dopravu na dráhe bez licencie alebo v rozpore s touto licenciou,
- b) porušuje pravidlá prevádzkovania dopravy na dráhe alebo neplní podmienky určené v rozhodnutí o udelení licencie,
- c) porušuje povinnosti určené na prepravu nebezpečných vecí,
- d) porušuje povinnosti vyplývajúce z pokynov prevádzkovateľa dráhy vydaných pri organizovaní dopravy na dráhe,
- e) umožní vedenie dráhového vozidla osobe bez preukazu na vedenie dráhového vozidla,
- f) umožní pri prevádzkovaní dopravy na dráhe výkon činnosti fyzickej osobe, ktorá nespĺňa podmienky odbornej, zdravotnej, zmyslovej a psychologickéj spôsobilosti,
- g) používa pri prevádzkovaní dopravy na dráhe dráhové vozidlo bez overenia a schválenia technickej spôsobilosti alebo bez technického preukazu vozidla (§ 50 a 51) alebo v technickom stave, ktorý nezodpovedá schválenej technickej spôsobilosti.

§ 61

(1) Príslušný dráhový správny úrad môže uložiť pokutu až do výšky 1 000 000 Sk prevádzkovateľovi určeného technického zariadenia, ktorý

- a) uviedol do prevádzky a prevádzkuje určené technické zariadenie bez overenia a schválenia jeho spôsobilosti na prevádzku alebo v technickom stave, ktorý nespĺňa technické požiadavky alebo požiadavky bezpečnosti a spôsobilosti na prevádzku, alebo nezabezpečil overovanie jeho spôsobilosti v prevádzke určeným spôsobom a v ustanovených lehotách,
- b) neplnil rozhodnutie o obmedzení alebo vyradení určeného technického zariadenia z prevádzky,
- c) umožnil pri prevádzkovaní určeného technického zariadenia vykonávanie činnosti (§ 57) fyzickej osobe, ktorá nespĺňa predpísané požiadavky odbornej spôsobilosti na príslušnú činnosť a ktorá nevlastní doklad predpísaný na takúto činnosť, alebo ak umožnil právnickej osobe alebo fyzickej osobe vykonávanie určených činností (§ 55), ak táto osoba nemá na to oprávnenie,
- d) porušuje povinnosti a podmienky ustanovené týmto zákonom a vykonávacími predpismi pre prevádzku určených technických zariadení.

(2) Príslušný dráhový správny úrad môže uložiť pokutu až do výšky 500 000 Sk právnickej osobe alebo fyzickej osobe, ktorá

- a) neodstránila zdroj ohrozenia alebo rušenia prevádzkovania dráhy alebo dopravy na dráhe,
- b) svojou činnosťou poškodila dráhové zariadenie alebo vedenie.
- c) vykonáva určenú činnosť (§ 55), na ktorú sa vyžaduje oprávnenie, bez takéhoto oprávnenia alebo nedodržiava podmienky vydaného oprávnenia.

§ 62

(1) Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa príslušný dráhový správny úrad dozvedel o porušení uvedených povinností a o tom, kto za porušenie povinností zodpovedá, najneskôr do troch rokov od doby, keď k porušeniu povinností došlo.

(2) Pri určení výšky pokuty sa prihliada na závažnosť a dobu trvania protiprávneho konania a na rozsah spôsobenej škody.

(3) Výnosy pokút uložených podľa § 58 až 61 sú príjmom štátneho rozpočtu.

ÔSMA ČASŤ**ŠTÁTNA SPRÁVA A ŠTÁTNY DOZOR VO VECIACH DRÁH****Štátna správa****§ 63**

Štátnu správu vo veciach dráh vykonávajú dráhové správne úrady, ktorými sú ministerstvo, Štátny dráhový úrad a samosprávne kraje.

§ 64

(1) Štátny dráhový úrad je orgán štátnej správy so sídlom v Bratislave, ktorý vykonáva pôsobnosť podľa tohto zákona s výnimkou vecí, o ktorých rozhoduje ministerstvo a samosprávne kraje.

(2) Na čele Štátneho dráhového úradu je riaditeľ, ktorého vymenúva a odvoláva minister dopravy, pošt a telekomunikácií Slovenskej republiky (ďalej len „minister“).

(3) Podrobnosti o organizácii Štátneho dráhového úradu upraví štatút, ktorý schvaľuje minister.

§ 65

(1) Ministerstvo

- a) riadi výkon štátnej správy vo veciach dráh vrátane výkonu štátneho dozoru,
- b) koordinuje činnosti pri výkone štátnej správy podľa tohto zákona s inými ústrednými orgánmi štátnej správy,
- c) je v správnom konaní odvolacím orgánom proti rozhodnutiam Štátneho dráhového úradu a samosprávnych krajov,
- d) rozhoduje po dohode s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky o zrušení celoštátnej dráhy alebo regionálnej dráhy,
- e) rozhoduje po dohode s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky o zaradení železničnej dráhy do príslušnej kategórie dráhy a o zmenách tohto zaradenia s výnimkou ustanovenia § 70,
- f) rozhoduje o názvoch a zmenách názvov staníc (zastávok) na celoštátnych a regionálnych dráhach,
- g) dáva súhlas na povolenie výnimky na križovanie železničných dráh s pozemnými komunikáciami na úrovni koľají,
- h) schvaľuje typy dráhového vozidla a ich podstatné zmeny znamenajúce odchýlku od schváleného typu dráhového vozidla železničných, električkových, trolejbusových a špeciálnych dráh,
- i) poveruje právnické osoby na overovanie odbornej spôsobilosti zamestnancov prevádzkovateľa dráhy a dopravcu s výnimkou lanovej dráhy a na overovanie technickej spôsobilosti dráhových vozidiel na prevádzku a zverejňuje zoznam poverených osôb.
- j) poveruje právnické osoby na overovanie zdravotnej, zmyslovej a psychologickéj spôsobilosti,
- k) určí dopravcovi okruh osôb, ktoré budú dopravcom prepravované za osobitnú tarifu určenú dopravcom, s výnimkou osôb prepravovaných podľa osobitného predpisu.^{16a)}

(2) Ministerstvo ako ústredný orgán štátnej správy je oprávnené, ak došlo k

- a) všeobecnému nebezpečenstvu,^{16b)}
- b) nehode (§ 48) alebo
- c) mimoriadnej udalosti (§ 48),

(3) Na rozhodnutie ministerstva podľa predchádzajúceho odseku sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

(4) Náhradu zodpovedajúcu ujme, ktorá vznikla prevádzkovateľovi dráhy a dopravcovi splnením povinnosti uloženej podľa odseku 2, poskytne prevádzkovateľovi dráhy a dopravcovi ministerstvo do troch mesiacov od splnenia tejto povinnosti. O výške a spôsobe tejto náhrady rozhodne ministerstvo. Rozklad proti rozhodnutiu ministerstva nemá odkladný účinok.

§ 66

(1) Samosprávne kraje vykonávajú pôsobnosť podľa tohto zákona vo veciach električkových a trolejbusových dráh s výnimkou

- a) schvaľovania typu dráhového vozidla a jeho podstatnej zmeny,

- b) overovania a schvaľovania spôsobilosti určených technických zariadení na prevádzku a v prevádzke,
- c) rozhodovania o vyradení alebo obmedzení určených technických zariadení z prevádzky,
- d) vydávania a odnímania oprávnení na vykonávanie určených činností (§ 55),
- e) vydávania a odnímania osvedčení o odbornej spôsobilosti fyzických osôb na vykonávanie revízií, prehliadok, skúšok a obsluhy určených technických zariadení (§ 57),
- f) poverovania právnických osôb na overovanie odbornej spôsobilosti zamestnancov prevádzkovateľa dráhy a dopravcu a na overovanie technickej spôsobilosti dráhových vozidiel na prevádzku a zverejňovania zoznamu poverených osôb.

(2) Príslušný na rozhodovanie podľa tohto zákona je samosprávny kraj, na ktorého území sa nachádza električková alebo trolejbusová dráha. Ak ide o rozhodovanie o udelení licencie, je príslušným okresný úrad, v ktorého územnom obvode bude východisková zastávka.

Štátny dozor

§ 67

(1) Štátny dozor na úseku dráh sa vykonáva ako štátny odborný dozor a štátny odborný technický dozor. Štátny dozor vo veciach dráh vykonávajú ministerstvo a Štátny dráhový úrad.

(2) Výkonom štátneho odborného dozoru sa zisťuje, či prevádzkovatelia dráh a dopravcovia dodržia podmienky a plnia povinnosti ustanovené týmto zákonom, či prevádzkujú dráhu podľa povolenia a uskutočňujú dopravu na dráhe podľa licencie.

(3) Výkonom štátneho odborného technického dozoru sa zisťuje, či určené technické zariadenia (§ 54) sú spôsobilé na bezpečnú prevádzku, či určené činnosti (§ 55) vykonávajú osoby s odbornou spôsobilosťou v súlade s týmto zákonom a všeobecne záväznými právnymi predpismi vydanými na jeho základe.

§ 68

(1) Osoba poverená výkonom štátneho dozoru je oprávnená v súvislosti s výkonom dozoru

- a) vstupovať do všetkých priestorov súvisiacich s vykonávanou činnosťou,
- b) nazeráť do dokumentácie, dokladov, evidencií,
- c) požadovať od prevádzkovateľov určených technických zariadení, právnických osôb a fyzických osôb vykonávajúcich určené činnosti, prevádzkovateľov dráh a prevádzkovateľov dopravy na dráhe na ich náklady predloženie dokumentácie, dokladov, odborných posudkov a iných vyjadrení potrebných na preukázanie a posúdenie technickej bezpečnosti a spôsobilosti určených technických zariadení, bezpečnosti prevádzky dráhy a prevádzky dopravy na dráhe.

(2) Prevádzkovateľ dráhy, dopravca, prevádzkovateľ určených technických zariadení, právnická osoba a fyzická osoba vykonávajúce určené činnosti sú povinní osobe poverenej výkonom štátneho dozoru umožniť výkon uvedených činností, podať požadované vysvetlenia a zabezpečiť požadované podklady.

(3) Dopravca je povinný poverenej osobe pri výkone jej činnosti umožniť bezplatnú dopravu na dráhe a bezplatné použitie dráhového oznamovacieho a telekomunikačného zariadenia.

(4) Ak poverená osoba pri výkone štátneho dozoru na dráhach zistí porušenie povinností určených týmto zákonom na zaistenie bezpečnej a plynulej prevádzky dráhy alebo dopravy na dráhe, prevádzky určených technických zariadení a vykonávanie určených činností alebo zistí, že

prevádzkovanie dráhy je v rozpore s povolením na prevádzkovanie dráhy, alebo zistí, že prevádzkovanie dopravy na dráhe je v rozpore s licenciou, nariadi prevádzkovateľovi dráhy, dopravcovi, prevádzkovateľovi určených technických zariadení, právnickej osobe alebo fyzickej osobe vykonávajúcej určené činnosti odstránenie nedostatkov v určenej lehote.

(5) Prevádzkovateľ dráhy a dopravca, prevádzkovateľ určených technických zariadení, právnická osoba a fyzická osoba vykonávajúce určené činnosti (§ 55), fyzická osoba vykonávajúca určené činnosti (§ 57) sú povinní v určenej lehote odstrániť nedostatky zistené pri výkone štátneho dozoru na dráhach, ich príčiny a škodlivé následky alebo vykonať nevyhnutné opatrenia na ich odstránenie. Odstránenie nedostatkov a prijaté opatrenia tieto osoby oznámia príslušnému dráhovému správne úradu písomne.

DEVIATA ČASŤ SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 69

(1) Prevádzkovatelia dráhy, ktorí prevádzkujú dráhu na základe koncesie podľa živnostenského zákona, sú povinní do jedného roka odo dňa účinnosti tohto zákona požiadať príslušný dráhový správny úrad o vydanie povolenia na prevádzkovanie dráhy (§ 31). Do rozhodnutia príslušného dráhového správneho úradu sa títo prevádzkovatelia dráhy považujú za prevádzkovateľov dráhy, ktorým bolo vydané povolenie podľa tohto zákona.

(2) Dopravcovia, ktorí prevádzkujú dopravu na dráhe na základe koncesie podľa živnostenského zákona, sú povinní do jedného roka odo dňa účinnosti tohto zákona požiadať príslušný dráhový správny úrad o vydanie licencie (§ 31). Do rozhodnutia dráhového správneho úradu sa títo dopravcovia považujú za dopravcov, ktorým bola udelená licencia podľa tohto zákona.

(3) Osoby, ktoré vedú dráhové vozidlo, sú povinné požiadať príslušný dráhový správny úrad o vydanie preukazu na vedenie dráhového vozidla (§ 52) do jedného roka odo dňa účinnosti tohto zákona. Do rozhodnutia príslušného dráhového správneho úradu o spôsobilosti na vedenie dráhového vozidla sa tieto osoby považujú za spôsobilé na vedenie dráhového vozidla podľa tohto zákona.

(4) Ak tá istá právnická osoba alebo fyzická osoba je zároveň prevádzkovateľom železničnej dráhy aj dopravcom, pre túto právnickú osobu alebo fyzickú osobu je záväzné vedenie oddeleného účtovníctva pri prevádzkovaní železničnej dopravnej cesty a vykonávaní dopravných úkonov.

§ 69a

(1) Prevádzkovateľ celoštátnej dráhy alebo regionálnej dráhy, ktorý prevádzkuje dráhu na základe povolenia na prevádzkovanie dráhy, je povinný do jedného roka od účinnosti tohto zákona preukázať príslušnému dráhovému správne úradu finančnú spôsobilosť na prevádzkovanie dráhy. Ak prevádzkovateľ dráhy nepreukáže v tejto lehote finančnú spôsobilosť, dráhový správny úrad môže rozhodnúť o zrušení povolenia na prevádzkovanie dráhy.

(2) Dopravca, ktorý prevádzkuje dopravu na celoštátnej alebo regionálnej dráhe na základe licencie, je povinný do jedného roka od účinnosti tohto zákona preukázať príslušnému dráhovému správne úradu

- a) finančnú spôsobilosť na prevádzkovanie dopravy na dráhe,
- b) zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu z prevádzkovania dopravy na dráhe.

(3) Ak dopravca, ktorý prevádzkuje dopravu na celoštátnej dráhe alebo regionálnej dráhe, nepreukáže v tejto lehote finančnú spôsobilosť alebo zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu z prevádzkovania dopravy na dráhe, dráhový správny úrad rozhodne o odobratií licencie.

(4) Dopravca, ktorý prevádzkuje dopravu na celoštátnej dráhe alebo regionálnej dráhe na základe licencie, je povinný do jedného roka od účinnosti tohto zákona požiadať o vydanie bezpečnostného osvedčenia podľa § 46a. Do vydania tohto osvedčenia sa dopravca považuje za dopravcu oprávneného prevádzkovať dopravu na dráhe podľa tohto zákona. Ak dopravca nepožiadá v tejto lehote o vydanie bezpečnostného osvedčenia alebo ak mu toto osvedčenie nebude vydané, dráhový správny úrad odoberie licenciu.

§ 70

Vláda Slovenskej republiky do dvoch rokov od účinnosti tohto zákona rozhodne, ktorá časť z celoštátnej dráhy, ktorú prevádzkujú Železnice Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu,¹⁴⁾ je regionálnou dráhou. Na rozhodovanie sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

§ 71

Právne vzťahy založené vlečkovou zmluvou podľa vyhlášky Ministerstva dopravy č. 126/1964 Zb. o styku medzi celoštátnymi dráhami a vlečkami a o vzťahoch medzi zúčastnenými organizáciami (vlečkové podmienky) v znení neskorších predpisov vzniknuté pred dňom účinnosti tohto zákona, ako aj práva a povinnosti z nich vyplývajúce sa spravujú podľa doterajších predpisov.

§ 72

Od 1. augusta 2001 do 31. decembra 2002 sa § 29a ods. 4 a § 41 nepoužijú.

§ 73

Na konanie podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní,¹⁷⁾ ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 74

Zrušuje sa zákon č. 51/1964 Zb. o dráhach v znení zákona č. 104/1974 Zb. a zákona č. 230/1992 Zb.

§ 75

V platnosti zostávajú vykonávacie predpisy, ak nie sú v rozpore s týmto zákonom, až do vydania nových vykonávacích predpisov na základe tohto zákona:

1. vyhláška Ministerstva dopravy č. 52/1964 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o dráhach v znení vyhlášky Federálneho výboru pre dopravu č. 132/1969 Zb. a v znení vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 122/1974 Zb.,
2. vyhláška Ministerstva dopravy č. 68/1964 Zb. o prenesení pôsobnosti štátnej správy vo veciach dráh v znení vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 11/1979 Zb. a vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy a spojov č. 177/1988 Zb.,
3. vyhláška Ministerstva dopravy č. 126/1964 Zb. o styku medzi celoštátnymi dráhami a vlečkami a o vzťahoch medzi zúčastnenými organizáciami (vlečkové podmienky) v znení vyhlášky Ministerstva dopravy č. 111/1966 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 2/1980 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 42/1984 Zb. a vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 74/1985 Zb.,

4. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 11/1979 Zb. o pôsobnosti správ celoštátnych dráh na úseku štátneho odborného technického dozoru na dráhach,
5. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 123/1979 Zb. o mestskej hromadnej doprave,
6. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 18/1981 Zb. o schvaľovaní dráhových vozidiel a osobitných dráhových mechanizačných zariadení,
7. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 61/1982 Zb. o určených technických zariadeniach,
8. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 72/1984 Zb. o podmienkach spôsobilosti kontejnerov ISO radu 1 na bezpečnú a plynulú prevádzku,
9. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 8/1987 Zb. o spôsobilosti dovážaných lanových dráh a iných technických zariadení,
10. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 7/1988 Zb. o križovaní pozemných komunikácií s dráhami na úrovni koľají,
11. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy a spojov č. 190/1988 Zb., ktorou sa určujú pevné sumy náhrad za spôsobenie malých porúch v prevádzke vlaku na celoštátnych dráhach a vlečkách v znení vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 316/1992 Zb.,
12. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 38/1990 Zb., ktorou sa ustanovujú niektoré podmienky na zaistenie bezpečnej a plynulej prevádzky zdvíhacích zariadení pre manipuláciu s kontejnermi ISO radu 1,
13. smernice Generálnej prokuratúry ČSSR, Federálneho ministerstva vnútra a Federálneho ministerstva dopravy z 30. marca 1973 č. 11 471/73 o koordinácii a súčinnosti orgánov dopravy, bezpečnosti a prokuratúry pri železničných nehodách (registrované v čiaske 12/1973 Zb.),
14. úprava Federálneho ministerstva dopravy č. 11 446/74 z 26. júna 1974 o pravidelnom opakovanom preskúšaní žeriavnikov a viazačov pracujúcich s cestnými výložníkovými žeriavmi alebo so železničnými koľajovými výložníkovými žeriavmi (registrovaná v čiaske 15/1974 Zb.),
15. úprava Federálneho ministerstva dopravy č. 19 239/74 zo 17. júla 1974 o lehotách dozornej činnosti štátneho odborného technického dozoru (registrovaná v čiaske 15/1974 Zb.),
16. úprava Federálneho ministerstva dopravy z 11. 11. 1975 č. 12 142/75-18 o zdvíhacom zariadení hornej plošiny poschodového železničného vozňa na dopravu osobných automobilov (registrovaná v čiaske 33/1975 Zb.) v znení úpravy Federálneho ministerstva dopravy z 8. januára 1980 č. 23 229/1979-025 (registrovanej v čiaske 6/1980 Zb.),
17. úprava Federálneho ministerstva dopravy z 5. 5. 1975 č. 12 241/75 o pôsobnosti správ celoštátnych dráh ako dráhových správnych orgánov (registrovaná v čiaske 20/1975 Zb.) v znení úpravy Federálneho ministerstva dopravy z 18. decembra 1977 č. 25 112/77 (registrovanej v čiaske 2/1978 Zb.),
18. úprava Federálneho ministerstva dopravy z 29. 12. 1976 č. 26 049/76, ktorou sa vydáva Skúšobný poriadok pre vodičov, sprievodcov, dispečerov, výpravcov a pracovníkov prepravnej kontroly mestskej hromadnej prepravy (registrovaná v čiaske 8/1977 Zb.) v znení úpravy Federálneho ministerstva dopravy z 12. februára 1982 č. 7129/1982-025 (registrovanej v čiaske 9/1982 Zb.),
19. úprava Federálneho ministerstva dopravy z 25. septembra 1978 č. 19 022/1978 o odbornej spôsobilosti v elektrotechnike na dráhach (registrovaná v čiaske 32/1978 Zb.),
20. úprava Federálneho ministerstva dopravy č. 8624/1982-25 z 18. mája 1982, ktorou sa určujú pevné sumy náhrad za poškodenie železničných vozňov a zariadení (registrovaná v čiaske 16/1982 Zb.) v znení výnosu Federálneho ministerstva dopravy z 25. júna 1992 č. 18.682/92-040 (registrovaného v čiaske 81/1992 Zb.),
21. úprava Federálneho ministerstva dopravy z 8. októbra 1984 č. 9737/84-025 o prepravách vojenských kontajnerových zásielok (registrovaná v čiaske 22/1984 Zb.),

22. úprava Federálneho ministerstva dopravy č. 5095/85-ÚÚŽZ z 20. júna 1985, ktorou sa vydávajú smernice o zdravotnej spôsobilosti pracovníkov na železničiach (registrovaná v čiastke 16/1985 Zb.),
23. úprava Federálneho ministerstva dopravy zo 4. septembra 1985 č. 8.969/1985-025, ktorou sa určujú niektoré podmienky výkonu štátneho odborného technického dozoru na zaistenie bezpečnosti kontejnerov ISO radu 1 v prevádzke (registrovaná v čiastke 24/1985 Zb.),
24. vyhláška Ministerstva dopravy č. 132/1964 Zb. o železničnom prepravnom poriadku v znení vyhlášky Ministerstva dopravy č. 98/1966 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 4/1976 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 152/1983 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 74/1985 Zb. a vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 357/1990 Zb.,
25. vyhláška Federálneho ministerstva dopravy č. 3/1977 Zb. o prepravnom poriadku lanových dráh v znení vyhlášky Federálneho ministerstva dopravy č. 35/1985 Zb.,
26. úprava Federálneho ministerstva dopravy č. 25 188/76-025 o Pravidlách technickej prevádzky železníc (registrovaná v čiastke 3/1977 Zb.),
27. úprava Federálneho ministerstva dopravy č. 25 110/77-025 o pravidlách technickej prevádzky lanových dráh (registrovaná v čiastke 11/1978 Zb.),
28. úprava Federálneho ministerstva dopravy č. 16 349/79 o pravidlách technickej prevádzky vlečiek (registrovaná v čiastke 27/1979 Zb.),
29. Pravidlá technickej prevádzky mestských dráh vydané Ministerstvom dopravy (registrované v čiastke 25/1970 Zb.) v znení úpravy č. 10461/70-SMD vydané Ministerstvom dopravy, v znení úpravy č. 8632/72-25 vydané Federálnym ministerstvom dopravy (registrovanej v čiastke 7/1972 Zb.) a úpravy č. 12445/77 vydané Federálnym ministerstvom dopravy (registrovanej v čiastke 12/1977 Zb.).

Čl. II

Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení zákona č. 231/1992 Zb., zákona č. 600/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 132/1994 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 200/1995 Z. z. sa mení takto:

1. V § 3 ods. 2 písm. g) znie:

„g) prevádzkovanie dráhy, prevádzkovanie dopravy na dráhe a súvisiace činnosti vykonávané prevádzkovateľom dráhy alebo prevádzkovateľom dopravy na dráhe,¹⁹⁾“.

Poznámka pod čiarou k odkazu¹⁹⁾ znie:

„19) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 258/1993 Z. z. o Železničiach Slovenskej republiky. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 164/1996 Z. z. o dráhach a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.“.

2. V prílohe č. 3 v SKUPINE 314: Ostatné sa vypúšťajú slová „Prevádzkovanie dráh s výnimkou celoštátnych (§ 3 ods. 2 písm. g) živn. zák.)“.

Čl. III

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. októbra 1996.

Michal Kováč v. r.

Ivan Gašparovič v. r.

Vladimír Mečiar v. r.

- 1) Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 103/1990 Zb., zákona č. 262/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 136/1995 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 199/1995 Z. z.
- 2) Napríklad zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
- 3) Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.
- 4) Zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení zákona č. 27/1984 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 160/1996 Z. z.
- 5) Vyhláška Federálneho ministerstva vnútra č. 99/1989 Zb. o pravidlách premávky na pozemných komunikáciách (pravidlá cestnej premávky) v znení vyhlášky Federálneho ministerstva vnútra č. 24/1990 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva vnútra č. 619/1992 Zb., vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 113/1993 Z. z. a vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 267/1994 Z. z.
- 6) § 120 zákona č. 50/1976 Zb.
- 7) § 58 a nasl. zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 262/1992 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 199/1995 Z. z.
- 8) § 76 a nasl. zákona č. 50/1976 Zb. v znení zákona č. 262/1992 Zb.
- 9) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 18/1996 Z. z. o cenách.
- 10) Zákon Slovenskej národnej rady č. 517/1990 Zb. o územnom a správnom členení Slovenskej republiky v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 295/1992 Zb.
- 11) Zákon č. 110/1964 Zb. o telekomunikáciách v znení zákona č. 150/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 96/1993 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 212/1995 Z. z.
- 11a) § 261 až 275 Obchodného zákonníka.
§ 43 až 51 Občianskeho zákonníka.
- 12) Zákon č. 92/1949 Zb. Branný zákon, ako vyplýva zo zmien a doplnení vykonaných Ústavou Československej socialistickej republiky č. 100/1960 Zb. v znení ústavného zákona č. 101/1990 Zb., ústavným zákonom o československej federácii č. 143/1968 Zb. v znení ústavného zákona č. 125/1970 Zb. a ústavného zákona č. 126/1970 Zb., zákonom č. 86/1950 Zb., zákonom č. 88/1950 Zb., zákonom č. 19/1958 Zb., zákonom č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, zákonom č. 100/1970 Zb. v znení neskorších predpisov, zákonom č. 40/1974 Zb. v znení neskorších predpisov, zákonom č. 64/1978 Zb., zákonom č. 72/1990 Zb., zákonom č. 227/1991 Zb., zákonom č. 164/1992 Zb., zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 166/1995 Z. z. a zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 161/1996 Z. z.
- 12a) § 14 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave.
- 12b) § 760 až 773 Občianskeho zákonníka.
§ 610 až 629 Obchodného zákonníka.
- 13) Napríklad zákon č. 238/1991 Zb. o odpadoch v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 255/1993 Z. z., vyhláška Slovenského banského úradu č. 71/1988 Zb. o výbušninách v znení vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 77/1996 Z. z. a vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 78/1996 Z. z.
- 13a) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 115/1995 Z. z. o ochrane zvierat.
- 13b) § 760 a 765 Občianskeho zákonníka. § 610 Obchodného zákonníka.
- 13c) § 762 Občianskeho zákonníka. Zákon č. 87/1987 Zb. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.
- 13ca) Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 8/1985 Zb. o Dohovore o medzinárodnej železničnej preprave (COTIF) v znení oznámenia č. 61/1991 Zb., oznámenia č. 251/1991 Zb., oznámenia č. 34/1997 Z. z. a oznámenia č. 15/2001 Z. z.

13cb) Napríklad zákon č. 130/1998 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie a o zmene a doplnení zákona č. 174/1968 Zb. o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 256/1994 Z. z.

13cc) § 261 až 275 Obchodného zákonníka.

13cd) § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 259/2001 Z. z. o Železničnej spoločnosti, a. s., a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 258/1993 Z. z. o Železniciach Slovenskej republiky v znení zákona č. 152/1997 Z. z.

13ce) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 168/1996 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov.

14) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 258/1993 Z. z. o Železniciach Slovenskej republiky.

14a) § 69 ods. 4 Obchodného zákonníka.

15) § 89 ods. 14 Trestného zákona.

16) § 8 ods. 2 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí.

16a) § 12 ods. 2 písm. c) zákona č. 259/2001 Z. z.

16b) § 179 ods. 1 Trestného zákona.

17) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

18) § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka.

19) Napríklad zákon č. 95/2000 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

